

ב"ה

שבת התאחדות לבחורי הישיבות

פרשת בלק תשע"ח
במושב מצפה רמון

ב"ה

שבת התאחדות לבחורי הישיבות

פרשת בלק תשע"ח
במושב מצפה רמון

בס"ד, ש"ת עת"ר

אחת ²²⁶ שאלתי מאת ה' שבת בביית ה' כל ימי חיי כו' ²²⁷. פסוק זה נמשך אל הקודם, מ"ש ²²⁸ אם תחנה כו' אם תקום עלי מלחמה בזאת אני בוטח, ואומר, עם היות כי בטוח הוא בניצוח המלחמה, מ"מ, אחת שאלתי כו' שבת בביית ה', להיות במנוחה כו'. וצ"ל מה"ע שבטוח בניצוח המלחמה, והבטחון הוא בזאת דוקא, ומ"מ מבקש להיות במנוחה, שז"ע שבת בביית ה', ולא יצטרך למלחמה כו', ומה"ע אחת שאלתי כו'. ולהבין זה ילה"ק משנת ²²⁹ ל"דבהתלבשות כחות הנפש באברי הגוף, עם היות שהן בבחי' חיות אל הגוף, מ"מ ה"ה באים בהגשמה לפי אופן אברי הגוף וכחות הטבעים כו'.

והנה ²³⁰ כשם שהוא באור וחיות הנפש בגוף, כמו"כ הוא בבחי' אור וחיות אלקי שבנבראים, דהגם שזהו בחי' הצורה והאור שבנבראים כנ"ל, מ"מ, להיות שהארה זו באה בבחי' התלבשות ממש בהם, ה"ז בא בבחי' הגשמה לפ"ע הנבראים כו'. דכן הוא גם בנבראים עליונים, כמו אופנים וחיות ושרפים, שכלולים ג"כ מחומר וצורה ¹⁹⁵, הנה החיות המתלבש בתוכם הוא באין ערוך לגבי כמו שהוא טרם שמתלבש בתוכם כו'. וכמ"ש במ"א ²³¹ דהתפעלות המלאכים והרצוא שלהם הוא, שלכד זאת שמשגיגים איך שהתהוותם הוא מאין ליש רק ע"י הארה לבד, שזהו בחי' מל' דאצי, שנק' זיו והארה, וכמ"ש ²³² מלך שמו נק' עליהם, בחי' שם לבד כו', ומהו"ע ²³³ ית' קדוש ומובדל לגמרי כו', לכד זאת, הנה כאו"א מהם רואה ומשיג ²³⁴ החיות שלו המהווה ומחי' אותו מאין ליש, ואיך בחי' חיות זה כלול ונמצא במקורו בבחי' מל' דאצי, כמו שנמצא האור והזיו של השמש במאור השמש, ושם הוא באופן נעלה הרבה יותר, והוא בבחי' ביטל בתכלית שם כו', כמ"ש בסש"ב ²³⁵, כמו"כ חיות כל הנבראים נמצא וכלול בבחי' מל' דאצי. יז וכמ"ש בע"ח ¹⁹⁴ שיש כל מיני דצ"ח באצי, וכמו שהמל' נק' בשם סלע ואבן ובשם שושנה כו', והיינו שאותו הזיו והחיות הנמשך ממנו ית' להחיות האבן דבי"ע, הנה הוא מלובש בג' אותיות אב"ן ²³⁶, וזהו בחי' אבן דאצי, דהיינו החיות של האבן, וכן עד"ז בשארי השמות שהמל' נק' בהם כו'. וזהו שהאור והכח והחיות ²³⁷ של כל נברא נמצא וכלול

(230) בהבא לקמן – ראה סה"מ תרצ"ב והש"ת שבהערה 226.

(231) אוה"ת תצא שבהערה 226 (ע' תתפט). וראה גם המשך תרס"ו ע' קפז.

(232) ע"פ פיוט אדון עולם.

(233) = ומהותו ועצמותו.

(234) ראה רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ב ה"ח. פ"ג ה"ט.

(235) פל"ג. וראה שער היחוד והאמונה פ"ג.

(236) ראה שער היחוד והאמונה ספ"ז (פד, ב). תו"א משפטים עה, סע"ב.

(237) שהאור והכח והחיות: ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ז ס"ע כב ואילך. אוה"ת ענינים ע' קלה. ס"ע קסא ואילך. המשך תער"ב ח"א ע' תפט.

(226) המאמר מיוסד, כנראה, על ד"ה להבין שרשי הדברים הנ"ל באוה"ת תצא ע' תתפט. ד"ה ציון במשפט תפדה באוה"ת דברים ח"ה ע' איתתקצ ואילך. ד"ה כי תצא במאמרי אדמו"ר האמצעי דברים ח"ב ע' תפב ואילך. ד"ה הנ"ל באוה"ת שם ח"ה ע' ב'נד – כנסמן לקמן בהערות. ד"ה אמר רבא כל המעביר תרצ"ב והש"ת (סה"מ תרצ"ב ע' לג ואילך. הש"ת ע' 32 ואילך) מיוסדים, כנראה, על מאמר זה – כנסמן לקמן בהערות.

(227) תהלים כז, ד (בדילוג). – והוא פסוק במזמור „לדוד ה' אורי וישעי" שאומרים, מן ראש חודש אלול עד אחר הושענא רבה" – ראה לעיל הערה 115.

(228) שם, ג.

(229) ע' טו. [ישן]

במקורו, והוא שם במדרי' נעלית ומשובחת באין ערוך, והוא בבחי' ביטל בתכלית כו' (וכמ"ש במ"א²³⁸ דהא בהא תליא, דלפי מעלת האור בעצם, כן מעלת ביטולו כו', והביטל שלו במקורו שאינו עולה בשם אור וזיו כלל, ה"ז מורה על גודל מעלת האור כו'). ולזאת, בהיות המלאכים משיגים זאת, איך דהריבוי רבבות השתל' הנברא' כולם בצביונם ישנם בהתכללות בבחי' מל' דאצי', ובאופן משובח ונעלה באין ערוך כו', מזה הן מתפעלים מאד בבחי' יציאה מהגבלתן כו', והיינו לפי שכל אור וחיות כמו שהוא במקורו, הוא במדרי' נעלית בבחי' תכלית הרוחניות כו', ולכן נעשה ההתפעלות בבחי' יציאה מגדר הגבלה, לפי שהחיות כמו שהוא במקורו הוא באין ערוך בדרך מובדל לגמרי כו', לזאת ההתפעלות מזה הוא בבחי' יציאה כו'. וכמו שמתלבש בהנברא ה"ה בא בהגשמה לפ"ע מהות הנברא כו'. וכללות האור שנמשך אל הנבראים להוותם ולהחיותם בבחי' כח הפועל בנפעל כו', בד"כ הוא באין ערוך לגבי מקורו כו', וכנודע²³⁹ דבחי' מל' שמתלבשת בבריאה להיות בבחי' מקור וחיות לנברא' דברי', זהו ע"י בקיעת הפרסא שבין אצי' לברי', שזהו בחי' אור של תולדה בלבד, שבאין ערוך לגבי האור שלפני הפרסא כו'. ובהתלבשות האור בנבראים ה"ה נעשה לפ"ע מהות הנבראים כו'.

ולזאת²⁴⁰, בחי' האור הזה המתלבש בנבראים, וכמו"כ כללות בחי' האור השייך אל הנבראים כו', עם היות שהוא בבחי' אור וחיות אל הנבראים, ומהות וחומר הנברא נק' חשך לגבי' כו', כנ"ל²⁴¹, מ"מ, גם האור נק' חשך, מאחר²⁴² שהוא²⁴³ להאיר את החשך, לזאת, גם הוא, בהתלבשותו בהם, וגם כללות האור הזה, ה"ה בבחי' חשך. ונק' אש שחורה כו', וכידוע²⁴⁴ שיש אש שחורה ואש לבינה, דהאור כמו שהוא למעלה מגדר אור לנבראים, נק' אש לבינה, והאור המאיר אל הנבראים, הגם שהוא בבחי' אור ואש, נק' אש שחורה כו'²⁴⁵, וכמו בפתיחה, האור הסמוך להפתילה נק' נהורא אוכמא, להיותו סמוך אל הפתילה, והוא השורף ומכלה את הפתילה, שהוא חשך, נק' גם האש נהורא אוכמא, ועליו שורה נהורא חיוורא, הוא אור הבהיר כו'²⁴⁶, כמו"כ הוא בהאור והחיות האלקי שבנבראים כו'.

והנה בעבודה ננפש האדם, ב' בחי' אש הנ"ל דאש שחורה ואש לבנה²⁴⁷, הענין הוא, כמ"ש²⁴⁸ סמכוני באשישות, ואמרו במד"ר שה"ש²⁴⁹, בשתי אשות, אש שלמטה ואש שלמעלה, ופי' המת"כ²⁵⁰, שזהו משאמרז"ל²⁵¹ דאע"פ שהאש בא מלמעלה, מצוה

(238) ראה גם המשך תער"ב שם ע' תקע.
 (239) ראה תניא אגה"ק ס"כ (קלא, ב). תו"א לך לך יב, ג ואילך.
 (240) בהבא לקמן - ראה ד"ה ציון במשפט תפדה שבהערה 226.
 (241) לעיל ע' יא ואילך [ישן].
 (242) ראה גם סה"מ עטר"ת ע' נו. תרח"ץ ע' קט. וראה גם לקו"ת שבהערה 244.
 (243) שהוא: בסה"מ תרצ"ב והשית" שבהערה 226: שהוא בא.
 (244) ראה תנחומא ר"פ בראשית. ירושלמי שקלים פ"ו סוף ה"א. זח"ג קלב, א. רש"י ברכה לג, ב. שה"ש ה, טז. וראה לקו"ת שה"ש י, ב ואילך.
 (245) ראה זח"א נא, א. וראה תו"א מקץ לג, סע"ב ואילך.
 מ, ב ואילך. שערי אורה שער התנוכה לד, סע"ב ואילך. ובכ"מ.
 (247) ראה שערי אורה שם (לה, סע"א ואילך. מ, סע"ב ואילך).
 (248) שה"ש ב, ה.
 (249) שהש"ר פ"ב, ה.
 (250) = המתנות כהונה.
 (251) יומא כא, ב.

להביא מן ההדיוט, והיינו בחי' האהבה ורשפי אש שהאדם מעורר בכח עצמו ויגיעתו, ע"י ההתבוננות בגדולת ה', כח"ד לפשו"ד²⁵², להלהיב נפשו ולבו לעבודת ה' כו'. והתבוננות²⁵³ זאת הוא בפסוד"ז, בהתהוות כל הנבראים מאין ליש, ואיך שכולם בטלים לאור והחיות האלקי, שז"ע אמירת שירה שלהם²⁵⁴, וכמו הללו את ה' מן השמים כו'²⁵⁵. ויתחיל תחילה להתבונן בדברים תחתונים, כדומם וצומח הגשמיים, שיש בהם כח אלקי המהווה ומגדל אותם תמיד, וכמא'²⁵⁶ אין לך עשב מלמטה שאין לו מזל מלמע' המכה ואומר לו גדל, שע"ז הוא הצמיחה שלו מקטנות לגדלות כו', ובלעדי זאת לא הי' בו הצמיחה והגידול כלל כו'. וכמו"כ הוא בכל הנבראים הגשמיים, שהשפעת החיות שלהם הוא ע"י המזלות העליונים, וכמ"ש²⁵⁷ אני אענה את השמים והם יענו את הארץ כו', שמשפיעים²⁵⁸ בכח האלקי בכל צבא הארץ בדצח"מ וארמ"ע כו'. ולכן, הגשמי באמת טפל ובטל אל הרוחני, וכמו הגוף שטפל ובטל אל הנפש, לפי שהוא החיות המחי' אותו, ובלעדו אין בו חיות כלל, לכן הגוף בטל אל הנפש ונגרר אחריו, ומתנהג רק ע"פ רצון הנפש כו'. וכאשר יודע האדם ומרגיש בעצמו שאין הגוף מנהיג אותו, כ"א הנפש כו' (ובצדיקי', החיות שלהם בגופם ומנהיגם הוא הנה"א לבד, ובכינונים, שהנה"ט הוא בתקפו, הוא המחי' ומנהיג כו', וכמ"ש בסש"ב פכ"ט²⁵⁹ בענין מי הוא האדם כו'²⁶⁰), והגוף נגרר אחר הנפש ובטל אליו כו', ודוקא ע"י הביטל שלו ע"ז הוא חי מאור הנשמה כו'. וכמו בגשמיות, מה שהגוף חי מהנפש, הוא דוקא ע"י שהוא כלי אליו, ולכן, באיזה קלקול ח"ו באברי הגוף, שאינו כלי לאור הנפש, הרי אין האבר מקבל חיות מהנפש כו', וכמו"כ הוא ברוחניות הענין, שע"י שהגוף בטל אל הנפש, ע"ז מקבל חיות ממנו כו'. וכמו"כ בכל הנבראים, שהן בטלים באמת לגבי הכח הרוחני השופע חיות בהם כו', כי כל חיות הוא ע"י הביטל דוקא, שע"י שהוא בטל לאלקות, ע"ז דוקא הוא כלי שיחי' מהאור והחיות האלקי, וכמ"ש²⁶¹ יראת ה' לחיים כו'. ולכן²⁶² מלאכים העליונים חיים יותר, מפני הביטל שבהם כו'. ובאמת כן הוא גם בנבראים התחתונים, שכולם בטלים לאלקות, וע"ז הם חיים מהאור וחיות האלקי הנמשך להם ע"י המזלות כו', רק שבנבראים התחתונים אינו נראה בהם הביטל, מפני הגשמיות והחומריות שלהם כו' (ובמ"א²⁶³ מב' שזוהו ע"י

יח

(258) „יענו" לשון השפעה – ראה סידור עם דא"ח שג, א. תורת חיים בראשית כא, ג. שער האמונה לד, ב. שערי תשובה ח"א כ, א. ועוד.
(259) לו, א.
(260) ראה הגהת הצ"צ לתניא רפ"י (לקוטי הגהות לספר התניא (קה"ת, תשל"ד) ע' טז).
(261) משלי יט, כג. וראה עבודת הקודש ח"א (חלק היתוד) ספכ"ו. לקו"ת שלח מה, ג. אוה"ת בראשית ח"ה תתקמו, א. ספר המאמרים תרס"ה ע' נה. ועוד.
(262) ראה בשם הרב המגיד ממעזריטש: סידור עם דא"ח פב, ג. שהמ"צ להצ"צ טז, ב. וראה גם מאמרי אדמו"ר האמצעי קונטרסים ע' שטו. ספר המאמרים עטר"ת ע' רסט. תרפ"ז ע' קיט. ועוד.
(263) ראה פירוש המלות פס"ד (מ, ד). המשך תער"ב ח"ג ע' אישח. סה"מ עטר"ת ע' פה.

(252) = כל חד וחד לפום שיעורא דיילי.
(253) בהבא לקמן – ראה ד"ה כי תצא במאמרי אדמו"ר האמצעי ואוה"ת שבהערה 226.
(254) ראה סידור עם דא"ח שער המילה קמב, א ואילך. ועם הוספות כו' מאדמו"ר הצ"צ: סהמ"צ שלו מצות מילה (ה, א ואילך). אוה"ת: במדבר (שבויעות) ע' קט ואילך; נ"ך ח"ב ע' תשלח ואילך; סידור ס"ע ש"ב ואילך.
(255) תהלים קמח, א.
(256) ראה ב"ר פ"י, ו. זהר ח"א רנא, א (בהשמטות). ח"ב קעא, ב. מו"נ ח"ב פ"י. תניא אגה"ת פ"ו (צו, א). אגה"ק סוס"כ (קלב, א). מאמרי אדמו"ר הזקן על מארז"ל ע' קלה ואילך. מאמרי אדמו"ר האמצעי דברים ח"ג ע' תתעו ואילך. ספר המאמרים תרפ"ט ע' 153.
(257) הושע ב, כג (ושם: אענה נאם ה' אענה את השמים והם יענו את הארץ).

ירידת העולם בסיבת חטא עה"ד²⁶⁴, דקודם החטא הי' נראה גם בהם הביטל לאלקות כו', וכדאי' במדרש²⁶⁵ ע"פ²⁶⁶ באו ונשתחוהו ונכרעו, שא"ל אדה"ר באו ונשתחוהו כו', דבאמת כל נברא גשמי בטל הוא אל הכח האלקי השופע בו כו'. ועד"ז יובן גם למעלה יותר, והוא בביטל דמזלות הרוחנים לגבי העליונים מהם שמשפיעים למזלות, וכמ"ש²⁶⁷ וגבוה מעל גבוה שומר כו', שהמזלות מקבלים שפעם משמרי האופנים, והאופנים מהחיות כו'.²⁶⁸ ושם בודאי כאו"א בטל בתכלית אל הגבוה ממנו, כמו ביטל כל עלול אל העילה שלו כו', עד מקור הראשון שמהווה עולם היותר עליון דבי"ע, שהוא דבר ה' ורוח פיו ית' דבחי' מל' דאצי', שהיא עיקרא ושרשא דכולהו עלמין²⁶⁹, דהארת המל' ה"ה מתפשט בכל העולמות עד גם בעולם התחתון, דהשפעת החיות שהוא מהמזלות, הרי עיקר החיות ויסודו הוא בחי' הארת המל' שמתלבש בהם ונשפע על ידן כו', וכמ"ש²⁷⁰ ואתה מחי' את כולם כו', דקודם לזה חשיב כל העולמות בי"ע בד"פ²⁷¹, שז"ש²⁷⁰ אתה עשית את השמים כו', דהיינו עולם הברי', הארץ וכל אשר עלי' עולם העשי', והימים וכל אשר בהם היינו עולם היצי' כו', כמ"ש במ"א²⁷², ועז"א אח"כ ואתה מחי' את כולם, הן אותיות דבור העליון דבחי' מל' דאצי', שז"ע ואתה, אותיות מא' עד תי"ו²⁷³, והוא"ו הוא בחי' האור המתלבש בהאותיות כו'.²⁷⁴ וי"ל שזהו מ"ש באגה"ק ד"ה איהו וחייהי חד²⁷⁵, דהקו שהי' מלובש בהכלים דמל' דאצי' כו', בקע הפרסא עמהם כו'. דאור וחיות זה נמשך בכל העולמות כו', וכולם בטלים באמת אל הדבר ה' המחי' אותם, וכמ"ש²⁷⁰ וצבא השמים לך משתחיים כו', והיינו דבנבראים עליונים נראה ונגלה הביטל שלהם, ובנבראים התחתונים אין זה נראה ונגלה, אבל באמת גם הם בטלים בתכלית אל החי' האלקי כו'. ולבד זאת שבטלים בעצם מציאותם, שאין להם שום מציאת כלל באמת, שהרי כל מציאותם הוא רק מהכח האלקי המהווה אותם, וממילא אינם בבחי' מציאת לעצמן כלל כו', וכמ"ש במ"א²⁷⁶, לבד זאת, הרי כמו שהן במציאותם, ה"ה בטלים בתכלית אל החיות האלקי המתלבש בתוכן ומחי' אותם כו'.

יט

וכאשר יתבונן בכ"ז²⁵³, ויוקלט במוחו איך שהעיקר הוא האור והחיות האלקי שהוא מקורה ושרשה דכולהו, וכל העולמות והנבראים העליונים ותחתונים טפילין ובטילין לגמרי לגבי מקורם הראשון כו', אז ודאי יתפעל במוחו ולבו, להיות הרצון והחשק לדבקה בו ית', שהוא העיקר ושרש ומקור הכל, והוא בחי' מקור כל החיים העליונים ותחתונים כו', ולא יחפוץ להתקשר בבחי' הטפל ובטל למקור ועיקר הכל, כמו

(272) ראה ד"ה רפאני באוה"ת בחוקותי ע' תרצא ואילך. סה"מ תרל"ה ח"ב ע' שא ואילך. תרנ"א ע' רלו ואילך. תרח"ץ ע' רה ואילך. ד"ה הנ"ל תשכ"א (סה"מ תשכ"א ע' קעט).
(273) ראה זהר ח"א טו, ב. ח"ב רסא, א. תניא שעהיה"א פ"ב.

(274) ראה גם סה"מ תרנ"ו ע' רו. תש"א ע' 139 ואילך.
(275) סימן כ (קלא, ב).
(276) ראה סה"מ תרכ"ו ע' קסה ואילך. תרכ"ט ע' קסא ואילך. המשך מים רבים תרל"ו ע' קעה. סה"מ תרמ"ג ע' צה. המשך תרס"ו ע' תקסו ואילך. סה"מ תרצ"ו ע' 237.

(264) ראה לקוטי תורה להאריז"ל פ' בראשית (ד"ה ונבאר). שער מאמרי רשב"י לזח"ג פג, א.
(265) ראה זהר ח"א רכא, ב. ח"ג קז, ב. תקו"ז תיקון נו (צ, ב). וראה פרקי דר"א פי"א.
(266) תהלים צה, ו (ושם: נשתחוה ונכרעה).
(267) קהלת ה, ז (ושם: כי גבוה).
(268) ראה קונטרס העבודה פ"ו (ע' 40), ושם: וכמ"ש מזה בדרוש תקעו עת"ר בד"ה אחת שאלתי.
(269) ראה זח"א יא, ב.
(270) נחמי' ט, ו.
(271) = בדרך פרט.

המזלות, הגם שהם נק' משפיעים לגבי הגשמיות כו', וגם בעליונים מהם, באופנים וחיות, שכולם הם בחי' נבראי' ומחודשי' מאין ליש, וה"ה טפילין ובטילין בתכלית כו', וכ"ש שלא יהי' חפצו ורצונו בהדברים הגשמים הנשפעי' מהמזלות, ולא יחשבם לעיקר כלל כו', כ"א כל חפצו ורצונו יהי' בבחי' האור והחיות האלקי שהן²⁷⁷ בהדברים הגשמיים גופא יהי' תכלית רצונו בחי' האלקות שבהם, והוא שלא ירצה להתענג בהם בתענוג גשמי, כ"א לש"ש, דהיינו בשביל עבודת ה' בתורה ותפלה כו', ושהאור האלקי שבהם יאיר נפשו בבחי' תוס' אור וחיות כו'. ובד"כ ירצה שיהי' גילוי אלקות בעולם כו'. והיינו ע"י שיתבונן בהתבוננות הנ"ל, איך שהעיקר הוא האלקות, וכל הנבראים העליונים והתחתונים בטלים וטפילים לגמרי להאור והחיות האלקי, נעשה אצלו ג"כ עניני האלקות לדבר עיקרי, ועניני הגשמיים שלו נעשים אצלו טפילים כו', כי, ההנחה וההחלטה הזאת שהונח והוחלט אצלו שהאלקות הוא העיקר, והגשמי הוא טפל לגמרי אל האלקות, פועל בנפשו שיהיו אצלו עניני גופו כענינים טפילים, והאלקות יהי' אצלו ענין עיקרי כו', ועוד זאת ירצה שיהי' הגילוי של האור והחיות האלקי, והיינו שהאלקות יאיר בגילוי בעולם, שיהי' נראה ונגלה האור האלקי, וגם בעניניו הגשמי אינו רוצה בהגשמי עצמו, להתענג בו, כ"א לקבל חיות מהאור האלקי שבהגשמי, דמשו"ז לא ירצה רק מה שמוכרח איליו, ולא במה שהוא מותרות, וגם במה שמוכרח, תכלית חפצו ורצונו לקבל חיותו מהאור והחיות האלקי כו'.

ובפרט כאשר יתבונן במ"ש²⁷⁸ ראה נתתי לפניך את החיים ואת הטוב ואת כו', דפי' חיים ומות²⁷⁹ אין הכוונה בחיים בעת שהנברא חי, ומות הוא לאחר פירוד החיות כו', דמי זה פתי לא יבחר בחיים כו', רק הכוונה שבכל דבר נברא בעת שהוא בחיותו וקיומו יש בו חיים ומות, והוא, שגשמיות הדבר וחומריותו הוא מות בעצם, דהיינו שהוא כלה ונפסד²⁸⁰, וכאשר רואה האדם הפסד כל דבר גשמי, וכאשר מרגיש גם בעצמו כליון הכחות הגופניים שלו שכלים ונפסדים מזמן לזמן כו', והרוחניות והכח האלקי הוא החיים, שאין בזה כליון והפסד ח"ו, כ"א הוא בבחי' קיום נצחי כו', דגם זה מרגיש האדם בעצמו, שבכחותיו הרוחניים, הרי אדרבא²⁸¹, במשך השנים עד ימי הזקנה הן מתחזקים יותר, וכמו סבא דעתוהי סתים כו'⁹⁸, דכח שכלו בעצם מתחזק ומתיישב יותר כו'²⁸², וכמו זקני ת"ח כ"ז שמזקיני' דעתם מיושבת כו'²⁸³, ומזה יבין דהאור והחיות האלקי הוא בבחי' חיות וקיום כו'.

וענין²⁸⁴ כפילת הל' את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע, הענין הוא²⁸⁵, כי הוא ית' נק' חיי החיים²⁸⁶, שהוא בחי' מקור החיים כו', והיינו בחי' טובב שבממלא, הוי'

(277) שהן: בטה"מ תרצ"ב וה"ש"ת שבהערה 226: וכן.
(278) נצבים ל, טו (בדילוג).

(279) ראה לקו"ת תצא לה, סע"ג ואילך. סה"מ תרס"ט ע' קח ואילך. המשך תער"ב ח"א ע' רכג ואילך (ושם: וכמ"ש באורך בד"ה תקעו, עת"ר). סה"מ תש"ז ע' 157. לקוטי שיחות חכ"ה ע' 7. וראה מקומות שצויינו בהערה 293.

(280) ראה לעיל ע' ז. [ישן].
(281) קנים ספ"ג.

(282) ראה סה"מ תרכ"ז ע' תעט. תרל"ג ח"ב ע' תקמט. המשך מים רבים תרל"ו ע' מ ואילך. סה"מ תרס"ט שם. המשך תער"ב ח"ב ע' איקמג. ובכ"מ.

(283) בהבא לקמן – ראה ד"ה כי תצא באוה"ת שבהערה 226.

(284) ראה מאמרי אדמו"ר האמצעי שבהערה הנ"ל ע' (תפן).

(285) ראה מאמרי אדמו"ר האמצעי שבהערה הנ"ל ע' (תפן).

(286) יומא עא, א (ושם: מחי' חיים).

שבאלקי, וכידוע ומבו' במ"א²⁸⁵ דבהשמות דהוי' ואלקי, דבד"כ זהו בחי' ממכ"ע וסוכ"ע, יש בחי' אלקי' בהוי', ובחי' הוי' שבאלקי, והוא, דבש' אלקי' שהוא בחי' ממכ"ע, יש בו ג"כ בחי' הוי' בחי' סוכב כו'. ובפרטיות בבחי' מל', זהו בחי' הרוממות וההתנשאות דמל', שאינו בבחי' התלבשות בעולמות כו', דמה שמתלבש בעולמות הוא רק בחי' חיצוניות המל', והיא ההשפעה בקירוב, שעז"נ²⁷⁰ ואתה מחי' כו', אבל בחי' הרוממות דמל', הגם שהוא בחי' הרוממות על העולמות כו', מ"מ, אינו בבחי' התלבשות כו' (ובפרטיות יותר מבו' במ"א²⁸⁷ שזהו מה שהק"כ צירופים דשם אלקי'²⁸⁸, בחי' מ"ח צירופי'²⁸⁹ מתלבשים בבחי' נוגה דבי"ע, שמקבלי' חיותם וקיומם, ומזה הוא ההגבה שלהם כו', ומ"מ, בחי' הצירופי' דמל' שבהן כפה לון ושצי לון, וזהו בחי' תכלת דשצי ומכלה לסט"א כו'²⁹⁰, וע"ב צירופים הן גבורות קדושות שאינן מתלבשות בנוגה ח"ו, כ"א במדרי' הקדושה כו'). ועז"נ²⁹¹ לאהבה את ה' אלקיך כי הוא חיידך, דלכאו' אינו מובן מ"ש חיידך, דמשמע שהוא חיי הנשמות בפרט, הרי ואתה מחי' את כולם כתי'. אך הענין הוא, דמ"ש ואתה מחי' את כולם, זהו בבחי' החיות דממכ"ע, דהחיות המתלבש בעולמות להחיותם זהו מבחי' חיצוניות המל' לבד כו', אבל חיי הנשמות בפרט הוא מבחי' הרוממות וההתנשאות דמל' (ולכן עיקר המלוכה הוא על נש"י דוקא כו'), שזהו בחי' סוכ"ע שבממכ"ע כו'²⁹². ועז"א לאהבה את ה' אלקיך כי הוא חיידך, חיי הנשמות דוקא, שהן בשם הוי' שלמע' משם אלקים כו'. ובאים לאהבה זו ע"י ההתבוננות הנ"ל, שע"י שיחפוץ בכח ומקור החיים המוגבלים בעולמות, ממילא יומשך לדבקה בו ית' ממש, בחי' או"א"ס חיי החיים כו'. וזהו²⁸⁴ החיים והטוב, פי' הטוב מבחי' החיים²⁹³, וכמ"ש²⁹⁴ כי טוב חסדך מחיים, לפי שהוא חיי החיים, בחי' נשמתא לנשמתא כו', ובל' הגמ'²⁹⁵ נק' מחיי' החיים כו', והיינו שהרוחניות נק' חיים, והוא בחי' ממכ"ע, ובחי' הסוכב שבממלא, שלמע' מבחי' רוחניות, ולגבי' רוחניות וגשמיות שוין, זהו בחי' הטוב שבחיים כו'. וכמו"כ בהיפך כתיב את המות ואת הרע, מות הוא בחי' הגשמיות וחומריות הנברא, שהוא בחי' מות בעצם, להיותו כלה ונפסד כו' כנ"ל, והרע הוא גרוע הרבה מהמות, כמו שהטוב מעולה מהחיים כנ"ל²⁹³, כך הרע בעיני ה' הוא באמת רע ומר יותר מהמות, שהרי המות הוא רק היפך החיים, כמו שהגשמיות היפך הרוחניות, אבל הרע היפך ומנגד לבחי' חיי החיים, שהרי כל דבר איסור הוא היפך רצון העליון, שהוא חיי החיים, בחי' סוכ"ע כו', וכיון שמנגד ומונע גילוי בחי' חיי החיים, מה שטוב ומעולה לאין קץ מבחי' החיים, בהכרח שהוא רע מבחי' המות, שאינו רק מנגד לבחי' החיים כו'. ובעולם בחי' המות הוא בחי' הגשמיות של העולם, ובחי' רע הו"ע התאוה, מה שרוצה בהדבר למלאות תאות נפשו, זהו בחי' רע, שגרוע הרבה יותר כו', וכ"ש תאות איסור ר"ל שגרוע ביותר כו'. וזהו ראה נתתי לפניך את החיים כו', שהכח האלקי

(292) ראה גם קונטרס העבודה פ"ד (ע' 23). ושם: וכמ"ש מזה בדרוש תקעו עת"ר בד"ה אחת שאלתי.

(293) ראה מאמרי אדמו"ר האמצעי ואתחנן ע' קסב ואילך. אוה"ת ואתחנן ס"ע קמז ואילך. ד"ה קטנתי תשכ"ד (סה"מ תשכ"ד ע' סא ואילך). המשך תע"ר"ב וספר המאמרים תש"ז שבהערה 279.

(294) תהלים סג, ד.

(295) יומא שם.

(287) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ג ח"ב ע' תרסב ואילך. מאמרי אדמו"ר האמצעי נ"ד ע' כ ואילך. ועוד.

(288) ראה עץ חיים שער טו (שער הזיווגים) פ"ו. שער מד (שער השמות) פ"ה.

(289) ראה פרי עץ חיים שער חג המצות פ"ה. שער הכוונות ענין הפסח דרוש א'.

(290) ראה זח"א נא, א. וראה לקו"ת שלח מה, ג.

(291) נצבים שם, כ (בדילוג).

כא

המתלבש בעולם הוא בחי' חי וקיים, וכמ"ש²⁹⁶ ודבר אלקינו יקום לעולם כו', וביותר בנש"י שנק' עם קרובו²⁹⁷, דוירם קרן לעמו²⁹⁷, ע"י תו"מ, שבאים לבחי' אוא"ס חיי החיים הנ"ל, שזהו ואת הטוב כו'. וחומריות וגשמיות העולם זהו מות בעצם, ובפרט התאווה והתענוג בזה ה"ז רע שעוד גרוע יותר כו'. הנה כאשר יתבונן בכ"ז, בודאי ימאס בכל עניני החומרים והגשמים, ויתעורר באהבה ורצון לה' לבדו, שהוא בחי' החיים והטוב כו'.

והנה בחי' אהבה הנ"ל שבנפש, נק' אש שחורה ובחי' נהורא אוכמא²⁴⁷, דהיינו להאיר חשכת הגוף והנה"ב לבד, דאין זה עבודת הנשמה מצ"ע, דשרשה מבחי' פנימיות אלקות, שלמע' מההארה האלקית המתלבשת בעולמות ושנעשה מקור להם כו', וא"כ מובן, שהאהבה הנעשה ע"י ההתבוננות בשרש ומקור העולמות, אין זה עבודת הנשמה מצ"ע כו' (והגם שנת"ל דכי הוא חייך זהו בחי' חיי הנשמות כו', מ"מ, הרי עיקר האהבה הנ"ל הוא מהאור והחיות האלקי המתלבש בעולם, שהוא העיקר, ואיך שכל העולמות בטלים לגבי' כו', ועי"ז בא לדבקה בו ממש, בחי' חיי החיים כו' כנ"ל, וגם באמת שרש נש"י הוא למעלה מבחי' סובב שבממכ"ע, דשרשם בשם הוי' ממש כו', וכמ"ש במ"א²⁹⁸), כ"א הוא עבודת הנשמה להאיר ולזכך את הנה"ב, דתכלית ירידת הנשמה למטה הוא בכדי לברר את הנה"ב כו'²⁹⁹.

והענין הוא²⁵³, דהנה את זלעו"ז עשה אלקי³⁰⁰, וכמו שיש בנה"א חו"ב והשגת אלקות שמולידים בחי' המדות דקדושה אהוי"ר כו'³⁰¹, וגם מחדו"מ³⁰², שהן אותיות דתורה ותפלה בכוונת הלב והרהורי תשובה וכה"ג, כך יש בנה"ב³⁰³ ג"כ שכל ומדות רעים, ומחדו"מ שלא לה' המה, שהן רק רע, ולא טוב כלל, וכמו להתחכם להרע, וכמו הבו ונתחכמה לו³⁰⁴, שזהו התחכמות דלעו"ז איך לצוד את הנה"א ח"ו ולהביאו לידי רע ח"ו, וכמו חכמים המה להרע כו'³⁰⁵, ובנה"ב בדרך פרט הוא ההתחכמות איך לבוא לידי איזה דבר תאוה וחמדה כו', וכן בהשגה שלו, שמשגי את הטוב של הדברים הגשמיים, שע"ז נולד בלבו המדות רעות להתמשך אחרי תאוות רעות, וכן במחדו"מ במח' זרות והרהורים רעים, ובדבור של הוללות ופרע"ע³⁰⁶ כו', וכן במעשה יומשך אחר שרירות לבו כו'. וע"ז צ"ל מלחמת האדם, ללחום ולבער הרע דמדות רעות ומח"ז ודבורים רעים כו', לעצור מוחו ולבו שלא לחשוב מח' חוץ בהרהורים רעים ודבורים רעים, דהרהורים רעים הוא ענין רע ומר מאד, וכידוע³⁰⁷ שהמח' הוא לבוש פנימי המתאחד עם הנפש, ולזאת³⁰⁸ ההרהורים רע[ים] ה"ה מטמאין מאד את הנפש, ומוליכין ומוביאין אותו לעניני טומאה ר"ל, וצריכים להשתדל ולייגע מאד לעצור א"ע שלא לחשוב מח"ז והרהורים רעים,

(296) ישע"י מ, ח.

(297) תהלים קמח, יד.

(298) ראה מאמרי אדמו"ר האמצעי שבהערה 226. אוה"ת

בראשית ח"ג תקנו, ב. סה"מ תרל"ח ע' קטו.

(299) ראה תניא פל"ז (מח, ב).

(300) קהלת ז, יד (ושם: האלקים). וראה תניא פ"ו.

(301) ראה תניא פ"ג.

(302) ראה שם פ"ד.

(303) ראה תניא שבהערה 300.

(304) שמות א, י (ושם: הבה נתחכמה לו).

(305) ירמ"י ד, כב.

(306) = ופריקת עול.

(307) ראה לקו"ת בהר מא, א. דרושים לשבת שובה סה, ד.

ובכ"מ.

(308) ראה מאמרי אדמו"ר האמצעי נ"ך ע' קג ואילך.

סה"מ תרכ"ו ע' רפ. תרכ"ז ע' תעא. תרפ"ט ע' 159. ובכ"מ.

וכמו"כ שלא להרחיב פיו ולשונו כו', וכנודע שבדבור יוצא כל עומק רע שבנה"ב לידי גילוי כו', וכמ"ש בכהאריז"ל³⁰⁹, דהנה, כשם שהדיבור דקדושה מגלה ומוציא עצם נפשו, בחי' עומק הטוב שבה, וכמ"ש³¹⁰ ונפשי יצאה בדברו כו', וכמ"ש במ"א³¹¹, כמו"כ להיפך בדבורים [...] ³¹² יוצא כל עומק רע שבנפש כו', והרחבת פיו ולשונו בדב"ט זהו מצד הפר"ע שבו, שאין פחד אלקי³¹³ עליו כו', וכן ריבוי הדב"ט גורמים מח"ז והרהורי עבירה כו'. וז"ש³¹⁴ שומר פיו ולשונו שומר מצרה נפשו כו', דמח"ז נק' צרת נפשו, מפני שמטמאים את הנפש כנ"ל, וכאשר שומר פיו ולשונו מדב"ט, ה"ה שומר מצרה נפשו כו'. ולהיות דמחדו"מ דנה"ב הן התפשטות המדות רעות כו' (וכמו"כ מחדו"מ דנה"א הן התפשטות המדות דקדושה כו'), לזאת צריכים לפעול הביטל בהמדות דנה"ב, והיינו על ידי התבוננות הנ"ל בגדולת ה' בהתהוות העולמות, ואיך שבאמת הכל בטל וטפל לאלקות כו', שכ"ז יבין גם הנה"ב ע"י שמרגיש זה בנפשו כו' כנ"ל, ה"ז פועל הביטל גם בנה"ב, שלא ירצה בחומריות העולם, כ"א ירצה בהאלקות, שיהי' גילוי אלקות בעולם, ובכל דבר ירצה האלקות שבו כו', ובפרט ע"י שנקלט אצלו שחומריות העולם הן מות ורע כנ"ל, לא ירצה בהם כו'. ועי"ז מתבטלים גם המחוד"ד, ע"י ביטל מדותיו לאלקות כו', דמאחר שמחוד"ד הן התפשטות המדות, לכן, ע"י שפועל הביטל בהמדות טבעים, ממילא מתבטלים המחוד"ד כו'. רק שעצם האותיות א"א שיתפכו, וצריכים העברה לגמרי, וכמ"ש במ"א³¹⁵ בענין חומת בת ציון הורידו כנחל דמעה³¹⁶, שהדמעות מכבסים³¹⁷ את אותיות המח' כו', אמנם התפשטות המחוד"ד מתבטלים ע"י ביטל והכנעת המדות טבעים כו'. ומ"מ צ"ל דחיית המח"ז, ולעצור א"ע לבלי לחשוב ולהרהר ולבלי לדבר כו' כנ"ל, כי א"א להמתין עד שיזדככו המדות כו'. אך עיקר תיקונן הוא ע"י זיכוך המדות וביטולן ע"י ההתבוננות הנ"ל. וז"ש³¹⁸ רוממות אל בגרונום וחרב פיפיות בידם, דענין החרב הוא מה שהאדם צריך להכרית הקלי' והסט"א, שהן המחדו"מ דנה"ב הנ"ל, וגם להכניע המדות רעות דנה"ב כו', וזה נעשה ע"י רוממות אל בגרונום, שע"י ההתבוננות בגדולת ה' שנת"ל, עי"ז נעשה בחי' חרב להכרית את הרע דנה"ב כו'.

וזהו אם תקום עלי מלחמה בזאת אני בטח²²⁸, והיינו במלחמת הנה"א עם הנה"ב, ה"ה בטוח בניצוח המלחמה³¹⁹, שע"י ההתבוננות באלקות יתבטלו המדות טבעים דנה"ב, וההתבוננות צ"ל דוקא בהאור וחיות האלקי שבנבראים, איך שבכל דבר יש חיות אלקי המחי' אותו, ואיך שהעיקר הוא האלקות, והגשמי טפל ובטל אל האור האלקי כו',

(315) ראה תו"א וישב כט, א ואילך. סה"מ תרנ"ח ע' קפה ואילך. עזר"ת ע' קטו ואילך. תרע"ח ע' צג. תרפ"ב ע' רפז. תרצ"ב ע' ער. ע' שנא. תרצ"ט ע' 120. תש"ז ע' 202. (316) איכה ב, יח.

(317) ראה זח"ג עה, ב. ראשית חכמה שער התשובה פ"ה. מקומות שצויינו בהערה 315. סה"מ תרנ"ח ע' ט. ספר השיחות תש"ט ע' 293.

(318) תהלים קמט, ו. וראה תו"א הוספות לויחי קב, ג. סה"מ תרנ"ט ע' קסב ואילך. וש"נ.

(319) ראה אוה"ת (יהל אור) לתהלים עה"פ (ע' ק).

(309) ראה גם אגרות-קודש אדמו"ר מהורש"ב ח"א ע' כו (בשם «שבחי האריז"ל»). וראה תו"א הוספות לויחי קב, סע"ג ואילך. דרך חיים בהקדמה. תורת חיים בא קו, ג. בשלח קסט, א. מאמרי אדמו"ר האמצעי בראשית ע' תעז ואילך. במדבר ח"ד ע' א'תקמ. דברים ח"א ע' קפת. (310) שה"ש ה, ו (ושם: נפשי).

(311) ראה גם המשך תרס"ו ע' תרנ. סה"מ תרס"ט ע' קעד.

(312) בסה"מ תרצ"ב והשי"ת שבהערה 226: בדיבורים של הוללות ופריקת עול והדומה.

(313) ע"פ תהלים לו, ב.

(314) משלי כא, כג (ושם: מצרות).

ואיך שהאלקות הוא חיים וטוב, והגשמי הוא מות ורע כו', להיות שהתבוננו' זאת יבין גם השכל הטבעי דנה"ב, וזאת דוקא יפעול בו הביטל, וכמשנת"ל (כד"ה לך אמר לבי³²⁰) דכאשר יונח ויוקלט אצלו היטיב הענין האמיתי הנ"ל, נעשה אצלו באמת האלקות לענין עיקרי, והוא חפץ ומשתוקק להיות גילוי אלקות בנפשו ובעולם, ובכל הדברים הגשמיים שמוכרח בהם הוא חפץ בהאלקות שבו, לא בעצם הגשמי להתענג בו כו'. וזהו שהוא בטוח בניצוח המלחמה, ודוקא בזאת אני בטח, היינו בהתבוננות בהאור האלקי שמתלבש בעולמות, שזהו בחי' זאת, כנודע³²¹. ומ"מ, אחת שאלתי כו' שבתי בבית ה', דהנה ידוע דיש ב' אופני בירור, הא', בדרך מלחמה, כנ"ל, והב', בדרך מנוחה, וידוע שזהו הבירור שע"י תפלה, והבירור שע"י התורה, שהוא הבירור בדרך מנוחה, שנעשה הבירור מאיליו וממילא כו', וכמ"ש במ"א³²². וזהו שבתי בבית ה', היינו אותיות התורה³²³, שע"י ממילא הבירור, ולא יצטרך למלחמה כלל כו'. וז"ש אם תקום כו' בזאת אני בטח, שבהתבוננות הנ"ל בהאור והחיות אלקי' שבעולם ה"ה בטוח בניצוח המלחמה, ומ"מ, אחת שאלתי כו' שבתי בבית ה', להיות הבירור בדרך מנוחה, ע"י התורה כו'. ומש"א אחת שאלתי, זהו ע"ד אחת היא רעיית³²⁴, דהיינו מס"נ דק"ש³²⁵, דבכדי שיהי' הבירור מלמעלמ"ט ע"י התורה, צ"ל תחלה המס"נ דק"ש, ואזי מאיר אוא"ס בעסק התורה להיות הבירור כו'. וזהו אחת שאלתי מאת ה', היינו להיות דבוק בה', כמו יראו את ה' קדושיו כו'³²⁶, שבתי בבית ה', באותיות התורה, וע"י יהי' הבירור בדרך מנוחה כו'.

(320) לעיל ע' 000.

(321) ראה גם לקו"ת דרושים לשמע"צ פה, ג.

(322) ראה סה"מ תרנ"ט ע' קעג ואילך. וש"נ.

(323) לקו"ת מסעי צו, ד.

(324) ע"פ שה"ש ו, ט.

(325) ראה לקו"ת שה"ש לח, ד.

(326) תהלים לד, י. ראה לקו"ת במדבר יג, ב. פ' ראה כא,

דאורייתא כדמשמע בגמ' בפ"ג דברכות (ד"ב ע"ב) [ועיני במיא סי ק"ז] וצ"ל זה דהלא רז"ל במשנה וגמרא פ"ב דברכות ד"י החמירו הרבה יותר בכונת התפלה אפילו מכוונת ק"ש הנמנית ראשונה בתרי"ג מצות דאוריית' והיינו מפני שהיא דברים העומדים ברומו של עולם של פ"ק דברכות (ד"ו ע"ב) [ועמ"ש בפ' ויחי ע"פ יהודה אתה ועמ"ש ג"כ מעיני התפלה בד"ה שימיני כחותם ובפ' בראשית סד"ה השמים כסאי ובפ' בהר ע"פ את שבתותי תשמרו ובפ' חקת בענין תבנה ותכוון עיר סיחון כו'] וא"כ מהו שאינה ממנין המצות. והענין יובן בהקדים כי הגה"ח ברכות דשמ"ע הן כנגד ח"י חוליות השדרה שבתוכן נמשך החוה"ש כנודע מהזהר ובגמ' ברכות (דכ"ה ע"ב). והנה עד"מ באדם יש בגופו רמ"ח אברים הנמנין במשנה ספ"ד דאהלות שלשים הרגל כו' ח"י חוליות השדרה כו'. אך החוט השדרה עצמו הנמשך בתוך החוליות אינו ממנין האברים וע"כ הוא המעמיד ומקיים את כל האברים שמברית מן הראש עד הירכיים ועל ידו נמשך החיות מהמוחין לכל האברים שהאברים מחוברים בצלעות והצלעות בחוליות והחוליות בחוט השדרה והחוט אינו בכלל האברים רק שהוא המקשר כו' ומתחיל מהמוח ומתפשט עד הרגלים ולכן אם נפסק חוט השדרה כו'. כמ"כ הנמשל בחפ"ו המצות שהם רמ"ח אברים דמלכא הנה ארז"ל מצות צריכות כוונה. והכוונה היינו בח"י התפלה שהיא בח"י כוונה ופנימית להמצות והיא עיקר המעמיד ומקיים את הרמ"ח מ"ע והיא כמשל החוט השדרה שהוא המעמיד ומקיים את האברים אע"פ שהוא בעצמו אינו ממנין רמ"ח אברים. והענין שעיקר המכוון בתפלה הוא שמבקשים שיהיה אור א"ס ב"ה שלמעלה מהשתלשלות ברוך ונמשך למטה בבחי' ההשתלשלות. וזהו ברוך אתה הוי' היינו שמבקשים שיזיה התהוות המשכת שם הוי' מבחי' אתה שהוא אור א"ס שלמעלה מעלה משם הוי' כי שם הוי' מורה על השתלשלות המדרגות וי"ד צמצום ה' התפשטות וי"ו המשכה כו' ובחי' האהרה הנמשך בהשתלשלות מדרגות אלו הוא הארה מצומצמת לבד לגבי האור א"ס שלמעלה מהשתלשלות [ועמ"ש בפ' שלח ע"פ אני הוי' אלקיכם בענין שמו הגדול כו' ובענין והיה הוי' לי אלקים] וזהו ענין הבקשות בשמו"ע היינו שיהיה ברכה והמשכה הארה רבה ועצומה מלמעלה מסדר ההשתלשלות דהיינו ברוך אתה והיינו בבחי' שם הוי' [ועמ"ש במ"א בפ' מעמקים קראתיך הוי' וע' בע"ה שכ"ב ספ"ה בענין ד' כריעות וד' זקיפות בשמו"ע ובפע"ח] ורופא חולי עמו ישראל ומברך השנים עד"מ הוא הכלי שבו מתגלה אלקותו ית' למטה בגשמיות כשנתון חיים ובריאות לחולים וברכה ע"פ האדמה כו' ועמ"ש באגה"ק קרוב לסופו בד"ה להבין מ"ש בפע"ח שהתפלה היא המשכת אור א"ס ב"ה לבי"ע דווקא לא בדרך התלבשות בלבד רק האור ממש לשנות הנבראים מכמות שהם שיתרפא החולה וירד הגשם משמים לארץ ויולידה ויצמיחה משא"כ בתורה ומצות שאין שינוי בקלף התפילין כו' ע"ש נמצא שכל בקשות שבשמו"ע הם כלים לגילוי אלקותו ית' ממש למטה. ועוד כידוע ומבואר בזהר דלית ארם כו' שריא באתר יקינאי דהיינו שא"א להיות המשכת האור אלא אם כן יש כלים שיריה בהן לכן אנו מבקשים ענינים רפואות חוליות השנים וכן כל הברכות דשמו"ע שהם כלים שבהם יהיה השראת אור א"ס. אבל עיקר המכוון הוא בא"י שיהיה המשכת אור א"ס וע' בח"י תיקון ו' וזהו שארז"ל שח"י ברכות דצלותא הם כנגד ח"י חוליות שבשדרה ר"ל שהם כלים להמשכת וגילוי האור א"ס הנמשך ע"י התפלה כמו שהחוליות הם כלים לחוט השדרה הנמשך ממוח שבראש לתוכו ונקרא ע"פ הקבלה המשכת המוחין וכמו שדרה נמשך מוח וע"פ חסידות נקרא המשכת הדעת התגלות אלהות למטה כמו למעלה. [נהשתא אתי שפיר דלכאורה מהגמרא יש סתירה למשנת דהטעם שהתפלה

לא הביט און ביעקב כו'. הנה יש ב' בחי' ומדרגות למעלה בחינת יעקב ובחינת ישראל [וע' בזהר בלק דר"י ע"ב ובפ' וישלח דקע"ד א] שהם ג"כ ב' בחינות שונות בעבודת ה' באדם בחי' עבד ובחינת בן. היינו בחי' יעקב הוא בחי' עבד כמ"ש שמע אלי יעקב עבדי [וע' בזהר דקדושים דפ"ו ע"א] ובחי' ישראל הוא בחי' בן כמ"ש בני בכורי ישראל. ולהבין זה צ"ל תחלה פ"ו וענין עבד דהיינו מה שמצינו לשון עבודה שאנחנו עובדים לו ית' כמ"ש ועבדתם את ה' אלקיכם תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך. וכתוב ולעבדו בכל לבבכם. עבדו את ה'. והנה לשון עבודה הוא ענין תיקון ושירות שהעבד משרת לרבו ומתקן לו דבר שהרי הרב צריך לתקון ושירות זה וא"כ שייך לומר כן לגבי הקב"ה שהוא ית' שלימו דכוליה וא"צ לזולתו ח"ו. כי ממך הכל כתיב ומקרא מלא כתיב אם צדקת מה תתן לו כו'. אך הענין דהנה ידוע המאמר נתאווה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים. כי הנה באמת אני הוי' לא שניתן שאין שום שנינו אצלו ית' בין קודם שנברא העולם שהיה הוא וישמו בלבד כמה אלפים ורבבות שנה קודם בריאת העולם. [וכמ"כ קודם התהוות בחי' הומון שהזמן ג"כ נברא ומחודש רק שהיה סדר זמנים קודם בריאת עוה"ז והיינו מעת אצילות והתהוות עולמות הרוחניים כמ"ש שער עגולים ווישר. אבל קודם לזה לא היה שייך שום סדר זמנים שהוא ית' למעלה מהזמן לגמרי] וכן יהיה אחר שיחברב העולם. וגם עתה בזמן בריאת העולם וקיומו הנה קמיה ית' כולא ממש כלא חשיב כמו קודם שנברא העולם ממש רק זהו קמיה דוקא. אבל אצלנו העולם נחשב ליש ודבר בפ"ע ומסתיר אלקות שלכן נקרא בשם עולם ע"ש ההעלם שמעלים אלקות ומסתירו. ותכלית בריאת העולם הוא שנתאווה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים פ"ו כי הנה"ה הוא העולם היותר תחתון שההעלם בו יותר והחשך כפול ומכופל [ועמ"ש פ' חקת בדיה על כן יאמרו המושלים. מענין זה. ועל ר"פ שלח] וזהו פ"ו בתחתונים כי אין שייך מעלה ומטה לגבי הקב"ה שאינו בגדר מקום ח"ו אלא תחתונים ר"ל עצום ריבוי ההעלם והסתר ע"י צמצום רבים כו' והוא העולם השפל. ושם דוקא יהיה בחי' דירה והתגלות אלקותו ית' בידיעה שלנו ג"כ כמו שהוא למעלה בידיעה עולמית דכולא קמיה כלא חשיב לזה היה תכלית המכוון בבריאת העולם הגם שאין מושג לנו הטעם שנתאווה לזה רק שכך עלה ברצונו. אך ע"כ לזאת היה הכונה בודאי וא"כ ממשכים גילוי זה ודירה זו בתחתונים הוא ע"י בחי' אתכפ"א ואתהפכא כמשל המלך ב"ו שרוצים לעשות לו דירה גאה שצריכים לפנות ההיכל מכל לכולן וטינוף כו' ואח"כ לסדר שם כלים נאים מטה ושולחן כסא ומנורה כן עבודה האדם כמ"ש ויניחנה בג"ע למטה ולשמרה. וארז"ל לעבדו מ"ע ולשמרה זו שס"ה לית דהיינו הלי"ת הם לבער הרע ובערת הרע מפרע שלא יהיה שום לכולן וטינוף ח"ו והמ"ע הם עד"מ תיקון וסידור כלים נאים שע"י יהיה הדירה בתחתונים שהוא ענין גילוי והמשכת אור א"ס ב"ה למטה [לע"ל ועתה ההמשכה בהעלם]. וזהו שנק' עבודה לשון תיקון היינו שע"י עבודתנו אנו ממשכים שיהיה הגילוי למטה שאנו מתקנים תיקון זה ע"י עבודתנו [ועמ"ש מענין עבודה בביאור ע"פ ראיתי והנה מנורת זהב שכדי להמשיך הגילוי גם למטה מוכרח להיות המשכה מלמעלה מסדר ההשתלשלות ומלמעלה משרש האור והחיות הנמשך בהעולמות כו' ועמ"ש ע"פ ואלה המשפטים בפ"ו שש שנים יעבדו וע"פ לא תהיה משכלה בפ"ו ועבדתם את ה' אלקיכם כו' ובפ' שלח ע"פ ומצאו אש מקושש עצים בענין פ"ו פולחנא דרחימיתא כו' ובפ' שמות בד"ה קול דודי בענין עבודה קשה כו' ובכל עבודה כשדה] וזהו ענין רמ"ח פקודין רמ"ח אברים דמלכא שהם כלים להשראת אור א"ס ב"ה כמו שהאברים הם כלים לאור וחיות הנפש וזהו שאנו מברכים אש קדשנו במצותי כו'.

ב והנה עבודה שבלב זהו תפלה והיא דרבנן ואינה ממנין המצות

אינה ממנין רמ"ח מ"ע לפי שהיא בחי' חוה"ש שאינו ממנין רמ"ח אברים והרי הגמרא אמרה שח"י ברכות דשמו"ע הם כנגד ח"י חוליות השדרה והחוליות הם ממנין רמ"ח אברים כנזכר לעיל בשם המשנה דאהלות. אך הענין מובן ממשנית דבתפלה יש ב' דברים היינו א' הוא עיקר המכוון בתפלה והוא מה שמבקשים בא"י שיהיה גילוי אור א"ס ב"ה. והב' הן הבקשות עצמן להיות רופא חולים ומברך השנים שהן רק כלים לאור ההמשכה והכלים הן בחי' ח"י ברכות כמו שחוליות השדרה הן י"ח והן כלים לחוט השדרה שהיא עיקר החיות כמ"ש בפא"ט שבו תלוי הטריופוט משא"כ נשבר השדרה ולא נפסק החוט שלה כשרה לפי שעיקר החיות הוא בהחוט עצמו. וע' בפרדס סטופו שער ל"א פ"ח בענין ח"י חוליות שהם נגד ג' ווי"ן דויסע ויבא ויט ג' אבות חג"ת שהם כלים לבחי' הדעת הנמשך לתוכן ממוח הדעת ע"י חוט השדרה כו' ועמ"ש'ל בפי' יתרו בדיה אלפי שגאון שהן בחי' ב' טיתין דמט"ט ט"ס מלמעלה למטה וט"ס מלמטה למעלה והט"ס הן ג' ר"ק בחי' כלים להמשכת האור מא"ס ב"ה שהוא בחי' נשמה להן כמאמר הת"ז וההיא נביעו איהו כנשמתא לגופא כו'. וא"כ מ"ש בגמרא דח"י ברכות הם כנגד ח"י חוליות כוונתם שלכך תקנו ח"י ברכות שהם ח"י כלים דייקא כנגד ח"י חוליות כו' אבל עיקר המכוון שבמצות התפלה שיהיה המשכת אור א"ס ב"ה בכלים הנ"ל הוא עד"מ בחי' חוה"ש עצמו שנמשך מן המוח שבראש למטה. וכך הוא ענין המשכת אור א"ס מבחי' שלמעלה מהשתלשלות להתלבש בבחי' השתלשלות כו'. ולכן א"ש דאינה ממנין רמ"ח מ"ע. והיינו שהח"י חוליות הם רק כלים אבל היא עצמה בחי' חוה"ש. תדע דאל"כ הנאמר שהתפלה נמנית בחי' מצות מתרי"ג שהרי ח"י חוליות הם ח"י אברים במנין רמ"ח. איך התפלה עצמה היא בחי' חוה"ש רק שנמשך בחי' כלים הנ"ל ומאן דלא כרע במודים נעשה שדרתו נחש לפי שעל ידי הכריעות וההשתחויות שהוא בחי' הביטול והוא ענין מודים הודאה וביטול ע"י דוקא ממשכים האור בכלים ח"י חוליות השדרה ולכן איתא בזהר (משפטים ד"ק ע"א ובפ' שלח דקס"ד א"כ) דמאן דלא כרע במודים אינו חי לעתיד כמו שהביא הפרי"ח בא"ח ס' ק"יג והיינו לפי שאינו ממשיך חיות ונשמה בבחי' ח"י שהם ח"י חוליות כו'.

גודל מעלת הכלים בביאור ע"פ וקבל היהודים. אך כללות הכוונה והמשכת האור זהו בחי' התפלה שהיא בחי' נשמה וחיות למעשה המצות ולכן ההולדה להוליד בדומה לו ממש שהיא המשכה ממהות הנפש ועצמותה המלוכשת כמחזין הוא נמשך ע"י חוט השדרה דייקא. והוא ובדעת חדרים ימלאו חדרים הן הכלים שכללותן ג' בחי' חסד דין רחמים ר"ת חדר וזהו ענין ג' קוין שהם כללות מעשה המצות על שלשה דברים העולם עומד כו' אך הן בחי' כלים וחדרים וכדי להיות חדרים ימלאו דהיינו המשכת האור בכלים זהו ע"י הדעת שהוא התפלה ולכן התחלת י"ב ברכות אמצעיות דתפלה הוא חונן הדעת כו' ועמ"ש ע"פ ואלה המשפטים. ולכן התפלה אינה במנין המצות דאורייתא כי המנין שאנו מונין היינו הכלים והאברים אכן התפלה שהיא הכוונה אינה שייך למנוחה בפ"ע כי היא נשמת הכלים וע"ד שכתב בע"ח שכ"ב פ"א אות ד' בענין הדעת שאינו במנין ע"ס כי אין אנו מונין אלא מה שיש בו כלי אבל הדעת בחי' נשמה כלי כו' ע"ש ועמ"ש בפ"י לשון כוונה ע"פ צוארם בחרוזים. אך הנה ענין מעלת תלמוד תורה שכנגד כולן היינו שהיא בחינת פנימית הכלים והמצות הם חיצוניות הכלים צדיקה וגמ"ח חסד דרועא ימנא כו' (ועמ"ש עוד מענין תפלה ותורה ע"פ כי תבאו אל הארץ ושבתה הארץ כפי' מארז"ל אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו. ובמ"א נת' איך שהתורה היא למעלה מהתפלה אף שהתפלה היא המשכת הדעת כי יש פנים ואחור פנים הוא בחי' עסק התורה כי אורייתא מחכמה נפקת וחכמה אדם תאר פניו ועמ"ש ע"פ צאינה וראינה בענין להצהיל פנים משמן. אך מקודם לזה צ"ל בחי' אחור וכמ"ש ע"פ זכור את אשר עשה לך עמלק בחי' לכתך אחרי כו' ואחור היינו בחי' תפלה כי ח"י ברכאן דצלותא שהם כנגד ח"י חוליות שבשדרה שבהם נמשך חוט השדרה כ"ז הוא בבחי' עורף ואחוריים וכמארז"ל כמין שני פשוט נמוחין ע"פ הקדרה דהיינו מקום חבר הצואר והגלגלת בעורף ושם נמשך החוט השדרה ממוח הדעת כי תלת מוחין חב"ד שבתלת חללין דגלגלתא ב' מוחין חו"ב הם מלפנים ומוח הדעת כאחוריים באמצע ב' המוחין חו"ב ומבחי' הדעת נמשך בחי' האחוריים שבתפלה כי ואהבת לשון אבה שהוא רצון ונמשך מהדעת שממשיך בחי' רצון העליון כי דעת הוא לשון רצון שדעת ורצון הכל ענין אחד כמ"ש רק אתכם ידעתי מכל משפחות כו' שהפי' שבתר ורצה בנו. כי דעת לשון התקשורת והתקבורת כו' ולכן בחינת ואהבת לשון רצון נמשך מבחי' הדעת וההתבוננות בתפלה. אך הרצון הוא עדיין בחי' אחוריים לגבי התענוג עליון שהוא בחי' פנים ועל מעלת הרצון נאמר כי עם קשה עורף אתה. וזהו ענין בעבודה קשה שעבודה שבלב זו תפלה לצעוק אל ה' צריכה להיות קשה לעמוד נגד כל מונע מבית ומבחוץ כו' כמ"ש במ"א. וזהו ענין קשה עורף הוא ועל כן וסלחת המשכת י"ג מדה"ר שאחר שמו"ע. אך ע"י התורה נמשך בחי' תאיר פניו התגלות תענוג עליון כמ"ש ואחיה שעשועים כו' ושעשועי את בני אדם כו' והיינו ע"י התעוררות הרצון בתחלה ע"י התפלה דייקא וכמ"ש במ"א ע"פ חכלילי עינים כי התענוג הוא שייך אחר מילוי הרצון שכשנתמלא רצונו כו' משא"כ אם לא היה לו תשוקה כו' כ"ז נתבאר במ"א וצ"ע לקשר זה עם מ"ש. וי"ל כי יש תורה ויש תורה היינו כשעוסק רק פ"א שחרית ופי"א ערבית בהלכות פסוקות לקיים מצות והגית בו כו' א"כ היא מצוה ע"ד כל המצו' שהן בחי' אברים וכלים רק שמ"מ היא בחי' אברים הפנימים שהחיות תלוי בהן ממש ולכן לא יתור על ביטול תורה כו' ומ"מ התפלה שהיא המשכת הדעת נק' אור לגבי אברים הפנימים ג"כ. אבל כשעוסק רוב היום בתורה להגיע למצות ידיעת התורה בעיון התלמוד או תורתו היא בחינת הכמה מוחא ממש שלמעלה מבחי' אברים ולכן התפלה אע"פ שהיא הדעת

ג **והנה** ח"י חוליות הנ"ל הם כלים פנימיים ומהם מתפשט אח"כ האור בחיצוניות הכלים ומספר כולם רמ"ח שהם רמ"ח מ"ע שנק' רמ"ח אברים דמלכא שהם בחי' אברים וכלים להמשכת האור [ועיי' מה שכתוב מענין רמ"ח אברים וכלים בביאור על פ' משה ידבר בפירשה יתרון] וזהו ענין הנוכר לעיל שהמצות צריכות כוונה והתפלה היא בחינת הכוונה בכלל. והענין כי אנו אומרים אשר קדשנו במצותיו שעל ידי המצות ממשכים גילוי בחינת קדושה עליונה דאור א"ס למטה לכן צריכים כוונה כי המצוה היא האבר והכלי והכוונה הוא המשכת האור בתוך הכלי וכמ"ש בסש"ב פל"ה בהג"ה בשם הע"ח והוא שבודרך כלל התפלה היא הכוונה לפי שבה ועל ידה נמשך כללות גילוי האור שזהו ענין ברכאן דצלותא בא"י שממשכים להיות ברוך ונמשך אתה אור א"ס ממש והיינו ע"י שם הוי' ואח"כ ע"י קיום המצות כל היום ממשכים האור בפרט להתלבש במצוה פרטית שהיא אבר א' מרמ"ח אברים דמלכא (ועמ"ש ע"פ אם בחקתי תלכו את מצותי תשמרו) והוא ממש כנ"ל במשל החוה"ש שבו נמשך החיות מן המוחין אשר במוחין היא עיקר משכן והשראת הנשמה ומשם נמשך החיות בחוט השדרה הנמשך ממוח הדעת ואח"כ נמשך ממנו בכל רמ"ח אברים והוא ענין ברכת המצות שהיא בחי' הכוונה בפרט לכל מצוה בא"י אמ"ה אשקבו כו' שיהי' נמשך המשכה זו באותו אבר וכלי מרמ"ח אברים דמלכא שהוא המצוה ההיא. ועמ"ש מענין

טובים בעוה"ז מכל חיי העוה"ב כי עוה"ב הוא רק בחי' זיו השכינה היינו זיו והארה בעלמא שמוזה הננין הנשמות ומתענגין. אבל עיי' התשובה ממשיכים גילוי א"ס ב"ה ממש שהוא מקור האור והזיו שאינה אלא הארה לבד וזה ענין משארז"ל עיי' ויניחנה בגי'ע לעבדה זו רמ"ח מ"ע שעיי' המצות ממשיכי' תוספת אור רב בגי'ע מא"ס ב"ה שהוא מקור הזיו וזהו העבודה של הגי'ע שמוסיפים בו אור רב עיי' המצות כו'. (ועיי' מה בניאר עיי' ודבר משה אל ראשי המטח). והנה מכי' נתבאר פי' וענין לשון עבודה מה ענינה שהוא להמשיך גילוי אור א"ס למטה דירה בתחתונים וכן תוספת אור בגי'ע כו'. והיינו עיי' קיום המצות עשין וליט'. אך מצות צריכות כוונה היא בחי' התפלה בא"י להמשיך האור עיי' עבודה שבלב וכמ"ש אם ישיל אליו לבו רוחו ונשמתו אליו יאסוף. וכדי שיהיה הבקשה בשמיע' בא"י באמת לאמתו צ"ל תחלה פסוד"ו וברכות ק"ש וק"ש עצמה וכנ"ל. והנה כ"ז הוא בחי' ומדרגת יעקב עבדי. שהוא הממשיך להיות בחי' דירה בתחתונים עיי' תפלה ומצות. לכן נק' יעקב שהוא בחי' צ' עקב. והיינו ע"מ חוט השדרה הנמשך מהמוח ומתפשט עד הרגלים לפי שהחוט מגיע עד גיד הנשה ושם הוא מתפצל ויורד בירכים ורגלים. וזהו ענין היו"ד שנמשך עד בחי' עקב. והנה היו"ד הוא נקודה איכמא דלית ביה חיבורא כלל והוא נמשך מבחי' ישת חשך סתרו שמורה על בחי' סתימו שאינו מושג כלל. והעבודה הוא להמשיך בחי' זו למטה דהיינו להתלבש גם בעוה"ז ממש שהוא בחי' עקביים. והיינו עיי' המצות מעשיות שנעשו מדברים גשמיים ממש דבחי' עקביים ואור א"ס ב"ה שורה ונמשך ומתלבש בהן וזהו צ' עקב שהיו"ד מתלבש בבחי' עקביים. (ועיי' סדיה ישב יעקב בארץ כו' ונדיה הבאם ישוש יעקב). אך כדי להמשיך זה עיי' המצות צ"ל בתחלה התפלה

שהיא בחי' התעוררות רעותא דליבא כי יש ד' מדרגות רצון ומחשבה דבור ומעשה וכדי להמשיך מבחי' היו"ד למטה שהוא בחי' גילוי והמשכת רצון העליון המלוכש בחכמה עילאה היא דוקא עיי' רעותא דליבא בחי' ועמך לא חפצתי ועיי' ממשיכים אחיך גילוי בחי' רצון העליון עיי' המצות להיות אשר קדשנו במצותיו וצונו שיומשך בחי' קדש העליון שהוא בחי' יו"ד הנ"ל למטה ולכן ארו"ל על תפלתו תתאה סמוכה למטתי כו'. (ועיי' כמ"ש בפ' אחרי בדיה כי ביום הזה יכפר. כי תפלה ותורה וצדקה הם נגד ג' בחי' מחשבה ודיבור ומעשה וזהו ענין בראתיו יצאתי אף עשיתיו. ולכן ההמשכה צ"ל כסדר שמתחלה ממשיכים היו"ד והרצון עליון במחשבה שהוא עיי' התפלה שעיקרה עבודה שבלב כו'). והנה על בחי' ומדרגה זו דיעקב עבדי נאמר לא הביט און ביעקב פי' און הוא המרמה והרמאות כמו ואיש און מחשבותיו שהוא מחשבות והרהורין בישין שלעומת בחי' מחשבה טובה דתפלה שהיא עבודה שבלב ובחי' מחשבה דקדושה. וזהו און אם ראיתי בלבי וכן בדבור שלעומת זה כמ"ש דברי פי און ומרמה. וכן כמעשה כמ"ש פועלי און. וכשהאדם מתבונן בתפלה בחי' שבנפשו בגדולת ה' עומדים כנגדו מחשבות זרות דס"ט"א שהם מחשבות א"ש און הנ"ל והרהורין הרעים [ועיי' בזה פ' בלק דרי"א עיי' ובמקמ' שם] אמנם גדול כח בחי' יעקב גם מצד עצמו לו יש יתרון להקדושה על ס"ט"א כיתרון האור כו' והעיקר כי ה' אלקיו עמו והוא העזר מלמעלה. וזהו לא הביט און ביעקב שלא יוכל האון להביט בבחי' יעקב ולבלבלו כי לא יוכל לו אלא נפל יפול לפניו [ועיי' לעיל בפ' וישלח עיי' ויאבק איש. גבי כי לא יכול לו מפני שיעקב הוא צ' עקב יסוד אבא כו' וזהו ענין התפלה שהוא המשכת הדעת שמבחי' יסוד אבא כו' ועיי' שם].

ה ולא ראה עמל בישראל. פי' דזה מעלה יתירה בבחי' ישראל מה שאינו בבחי' יעקב דאילו בבחי' יעקב לא הביט האון כנ"ל אבל

נקרא אחור לגבי חכמה עילאה ממש כו' וכן כתוב בהלכות תלמוד תורה שהידיעה היא מצוה בפ"ע והדבור וההגיון בה מצוה בפ"ע. וגם כמ"ש במ"א עיי' סלסלה ותרומוך שהתורה נקרא לבושים עוטה אור כשלמה לבושי' כתלג חזיר. אכן עיי' עיון התלמוד שזהו פי' סלסלה על ידי זה מתרוממת נפש האדם לבחינת מקור התורה שהוא בחי' שער רישי' כעמר נקא למעלה מבחינת לבוש שהיא נוגעת לעצמיות אור א"ס ב"ה ממש. ומ"מ התפלה אף שנקרא אחור לגבי בחינה זו אעפ"כ א"א לבא ולהמשיך מבחינת פנים כי אם עיי' שיהיה תחלה הרצון בתפלה כו' כמו ע"מ באדם אף שהטפה נמשכת מהמוח מבחינת חכמה מ"מ אי אפשר שיהיה המשכה זו מהחכמה כיא עיי' הדעת והאדם ידע בחינת התקשרות כו' כך התפלה בתקיעת הדעת בהתבוננות גדולת ה' וההתקשרות בבחינת ביטול עיי' כשעוסק אח"כ בתורה ממשך מבחינת חכמה עילאה ועיי' נאמר יעשה שלום לי כו' המשכת החי' ככנס' כו'. ועוד זאת כי יש תפלה יש תפלה היינו יש בחינת אהבה שמוגבלת בכלי והיא בחינת מדות הנמשכים מהשכל על ידי הדעת. אכן בחי' בכל מאדך ורעותא דליבא הוא בחינת מדות שלמעלה מהשכל הנמשכים עיי' דעת עליון כו' כמ"ש במ"א פ' תולדות בניאר עיי' מים רבים ועיי' מעורר וממשיך מבחינת תלת שלמעלה מהחכמה שהיא התורה וכמ"ש במ"א בניאר עיי' ששים המה מלכות כו' אחת היא יונתי כו' גבי ענין חסידים הראשונים שהיו שהיו בתפלתן ט' שעות ביום כו' עיי' ש:)

ד והנה כל סדר התפלה שעד שמר"ע היא הכנה לשמר"ע דהיינו כדי שיוכל להתפלה שמר"ע בכוונה מרעותא דליבא שבאמרו בא"י יהיה הבקשה באמת שיחפץ מרעותא דליבא שיהי' גילוי שם הוי' לכן כדי שיגיע האדם למדרגה זו תיקנו חז"ל מתחלה לומר פסוד"ו וברכות ק"ש כמארז"ל לעולם יסדר אדם שבחו של מקום ואח"כ יתפלל. והענין כי הנה פסוד"ו וברכת יוצר מזכירים אנו מן השירה והשבח שהמלאכים משבחים ואומרים ביראה גי'פ קדוש כו'. דהיינו א"כ שהוא ית' קדוש ומובדל ואינו מושג דלית מחשבה תפיסא ביה ואין ערוך אליו כלל. והאופנים ברעש גדול מזה שמשיגים קצת א"כ שהוא קדוש כו'. והנה המלאכים נק' עומדים כמ"ש ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה וכנודע בפ' ענין עצי שטים עומדים והיינו שהם רק במדרגת ובחי' רגלים בלבד (וכמ"ש ג"כ עיי' ותפול לפני רגליו ותבך ותתחנן לו כו' והוא מבואר בזהו (פ' לך דפי' ע"א) מאן רגליו אליו מלאכין כו') וישראל שלמטה הם בבחי' ומדרגת הראש כי ישראל היינו לי ראש ישראל עלו במחשבה ולכן כאשר ישים האדם אל לבו א"כ שבחי' המלאכים ואופנים כו' אשר הם בחי' רגלים לבד עומדים כמ"ש באהורי' גדולה וברעש גדול אומרים קדוש וברוך כו' מהתפעלות בהשגתם בגדולת א"ס ב"ה. וישראל שהם בחי' הראש הם בבחי' שינה וכמ"ש היינו כחולמים שאחר התפלה חולפת ועוברת האהבה רק כל ישעו וכל חפצו למלאות צרכי הגוף ועושים מצרכי הגוף עיקר כו' עיי' יתמרמר לבו מאד בקרבו מירידה זו שירדה הנשמה מאיגרא רמה כו' עליונים למטה כו' ויתעורר מזה לצעוק אל ה' בצר לו מנקודת לבו ברעותא דליבא אליו ית'. וד"ש רז"ל אין עומדים להתפלל אלא מתוך כובד ראש. היינו כהתבוננו בירידה גדולה זו שהראש נשפל מאד למטה שכבת לעפרא וזהו כובד ראש ומהו יבא לידי הכנעה ושפלות גדולה והיינו פי' כובד ראש כפשוטו ועיי' יבא לבחי' ויצעקו אל ה' בצר להם להתעורר בתשובה מרעותא דליבא לשוב אל ה' ממש וזהו בחי' ואהבת בכל לבבך שבק"ש ועיי' כיז יוכל לבקש אח"כ באמת לאמתו בשמר"ע בא"י שיהיה גילוי אור א"ס ב"ה שלמעלה מהשתלשלות למטה. וכיז הוא ענין עבודה שבלב זו תפלה ואח"כ צ"ל כלים לגילוי האור וזהו ענין לעבדה זו רמ"ח מ"ע להמשיך האור בכלים להיות דירה בתחתונים. והנה ארו"ל יפה שעה א' בתשובה ומעשים

בדרך כו' ענין כו' המדרגות בחי' פנים ובחי' אחר שיש בקדושה והוה ענין ב' הבחי' דישראל ועקב. ובחי' אחר דקדושה עומד לנגדו בחי' עמלק משא"כ בבחי' פנים כו' ע"ש. והנה עמלק ראשיתו הוא בחי' עמל ולכן בישראל דייקא נאמר ולא ראה עמל בישראל כו' משא"כ בבחי' יעקב כיון שיעקב הוא עדיין בחי' עבודה ויגיעה דקדושה ע"כ עומד לנגדו העמל דלעומת זה שמבחי' עמלק אלא שלא יוכל לו כי מלחמה לה' בעמלק כו' ע"ש. אך אי"א להגיע לבחי' ישראל שהוא בחי' שבת אם לא ע"י קדימת בחי' יעקב שהוא עבודה דחול על דרך מי שטרח בע"ש דוקא אז יאכל בשבת. ולכן הקורא לישראל יעקב אינו עובר בעשה כמו הקורא לאברהם אברם משום דלא נעקר שם יעקב לגמרי מישראל דהא אהר"י קרא וקראו יעקב והיינו מטעם הנ"ל שא"א להגיע לבחי' ישראל אלא ע"י קדימת בחי' יעקב כי מתחלה צ"ל עסק הביוריים שבחול לתקן ההסתר כו' וזהו עבודת בחי' יעקב ואח"כ יאכל בשבת להעלותם מעלה מעלה ולהתענג על ה' וכמ"ש במ"א. והוה מה שאומרים במוצאי שבת אל תירא עבדי יעקב כו'. כי בשבת אנו בבחינת ישראל שא"צ לבחי' עבודה ויגיעה לברר ביוריים כי בורר אסור רק אנו אז בבחי' בן בניים למקום ועיין זהו (ח"ג דצ"ח) ואח"כ במוצאי שבת שמסתלקת הנשמה יתירה וצריך לחזור וליירד להיות בבחי' יעקב עבדי בכל ששת ימי המעשה לברר ביוריים כמ"ש כו' לכך אומר אל תירא עבדי יעקב כו' מליד שם ובהו נתונים כח ועונו כו' והיא ירידה צורך עלייה בשבת שאח"כ וכן בכל יום יש מעין שבת בק"ש ותפלה שאו' שמע ישראל כו' עמ"ש ע"פ יונתן]:

ותרועת מלך בו. הנה כפי' תרועת יש שני פירושים. הא' לשון שבירה ופירור כמו תרועם בשבת ברזל והב' לשון חיבה וריעות וכדפרשי' בחומש כאן ושניהם אמת. דהנה יש להבין דפעם מצינו דכתיב מלך במשפט יעמיד ארץ ודינא דמלכותא דינא שהוא מבחי' גבורות ופעם כתיב באור פני מלך חיים אנפוי דמלכא נהירין בבחי' חסדים. אך הענין הוא דיש ב' בחי' במדת מלך וכמ"ש בזהר בפ' ויחי (זר"ש ע"א) כד מלכא יתיב על כורסייא איקרי מלך עילאה וכד נחית לעבדוי מלך זוטא איקרי שבימות החול כשמתלבש בבי"ע מלך זוטא איקרי וירידה זו הוא ע"י גבורות וצמצומים כמ"ש כבוד מלכותך יאמרו וגבורתך ידברו וכמ"ש במ"א ואזי במשפט יעמיד כו' דינא דמלכותא כו'. משא"כ בשבת הוא בחי' כד יתיב על כורסייא וכמ"ש בזהר פ' תרומה (דל"ה סע"א וע"ב) והיינו שבשבת הוא עליות העולמות ובחי' מדת מלכותו עולה ומתיחדת ברשעה בבחי' אצילות וע"ז נאמר באור פני מלך כו' ואנפאה נהירין בנהירא עילאה ע"י התגלות עונג העליון מבחי' רעוא דכל רעיון שמתגלה בשבת במדת מלכותו ית' וזהו תרועת מלך בו ל' ריעות וחיבה דקאי אבחי' ישראל שהוא בחי' שבת שאז ה' אלקיו עמו ממש שמתענג על ה' כנ"ל. ונמשך בחי' תרועת מלך בו היינו גילוי בחי' ריעות וחיבה מבחי' רעוא דכל רעיון שנמשך במדת מל' שהיא כנס"י [עמ"ש מהו ג"כ בדי' והיה מדי חדש וע' בזהר ח"א דע"א א' ודף ר"ז ע"ב] וגם ע"י נמתקים כל הדינין וגבורות הנמשכים מבחי' דינא דמלכותא בששת ימי המעשה מחמת התגלות רעוא דכל רעיון וכמ"ש בזהר תרומה שם וכל דינין מתעברין מינה כו'. והוה תרועת מלך בו כפי' הראשון לשון שבירה ופירור דהיינו שמתפררים הגבורות והוה מיתוקן וכמ"ש אתה פוררת בעון ים, וכידוע ג"כ בענין כוונת התרועה בתקיעת שופר דרי"ה שהיא לפרר גבורות עליונות דיצחק כמ"ש בזהר אמר. ותרועה ופירור זה הוא ע"י התגלות בחי' רעדכ"ר שהוא ענין ריעות וחיבה נמצא ב' הפירושים עולים בקנה א':

יגיעה ימצא בו שיעקב הוא בחי' עבדי והעבודה הוא ענין עמל ויגיעה לאכפייא לסטיא ולאהפכא חשוכא כו' ע"י התפלה והמצות כנ"ל. והיינו בכל ששת ימי המעשה כמ"ש ששת ימים תעבוד דהיינו כמו ע"ד"מ המלאכות גשמיים החורש והזורע והקוצר כו' כך הוא בעבודת ה' בתפלה בכל ששת ימי המעשה צ"ל בחי' עבודה זו ביגיעת הנפש ויגיעת כשר להתבונן בגדולת ה' ולהוליד אהוי"ר לה' ולהוציא מלבו הרצונות ורות דנהיב עד שיהיה לו רק רצון א' לאביו שבשמים שכל זה הוא ע"י מלחמה גדולה עם היצר וכמ"ש בזהר שעת צלותא שעת קרבה ועל דרך שאמרו בספרי פרשת עקב סמוך לפלטיין שלך לא כבשת ואתה הולך ומכבש כו' וכן אם לא פעל להפך מדותיו הרעות ולהמשיך גילוי אלקות בקרבו ע"י התפלה איך יוכל להמשיך גילוי אלקות בעולם ע"כ צריך תחלה לכבוש גופו ונפשו הבהמית ע"י התפלה וכמארו"ל לעולם יראה אדם עצמו כאלו קדוש שורה בתוך מיעונו שנאמר בקרבך קדוש ולכן צריך עמל ויגיעות נפש כדי שיוכל להיות גילוי אלקות בנפש ואח"כ ימשיך גילוי אלקות בעולם. וזוהו הטעם אסור לאכול קודם התפלה שאז עדיין הנשמה באפו ואיך יוכל לברר המאכל ולהעלותו עד אחר התפלה שאז מתפשטת הנשמה בכל הגוף ועי"ז יוכל אח"כ להעלות המאכל ולברר הטוב מן הרע ונקי האכילה ג"כ מלחמה כמ"ש בזהר על פום חרבא ייכל נהמא והיינו להלחם עם היצר שלא יהיה האכילה בתאוה רק לשיש ועי"ז מברר הטוב כו' [עמ"ש מהו בדי' כה תברכו בפ' נשא]. וכ"ז הוא העבודה בשבת ימי המעשה והוה בחי' יעקב עבדי שהעבודה זו הוא עמל ויגיעה כנ"ל והוא בחי' אתכפייא והוה בחי' עובד אלקים כמ"ש בכינונים ח"א פט"ו. אבל בשבת הוא בחי' בשנותו את טעמו ויגרשהו וילך דאתהפכא חשוכא לנהורא עד שהוא בחי' מנוחה ואין נמצא בו עמל כלל כמ"ש כי בו שבת. והוה בחי' ישראל שיר אל שהוא השרה של בחי' אל דכתיב חסד אל כל היום. והיינו שבתה דשבת הוא התענוג מגדולת ה' שמתענגים ישראל בתפלה ע"י ההתבוננות וההשגה בגדולת ה' וכמ"ש טעמו וראו כי טוב ה' וכתוב ישמח ישראל בעושי וגו'. [ועמ"ש בפ' חקת בפ' אז ישיר ישראל כו' ישראל דלעילא וגילוי זה בשבת ועמ"ש ע"פ לסוסתי בענין טלא דנטיף מעתיקא ועמ"ש ע"פ שיר השירים]:

ולכן לא ראה עמל בישראל. כי אין העבודה בבחי' עמל כלל רק להתענג על ה' וקראת לשבת ענג. והטעם לזה שא"צ בשבת לבחי' עמל ויגיעה הנ"ל שבחול הוא כי הנה שבת אותיות תשב. והיינו שבחול הוא בחי' ירידת החיות רגילה יורדות כו'. והיינו ששם אלקים הוא המסתיר כו' וכנודע בענין שמש ומגן כו'. לכן צ"ל הצעקה בתפלה לצאת מן ההסתר כו' וזהו פ"י עובד אלקים לתקן ההסתר וההעלם הנמשך משם אלקים שלא יהיה מסתיר ומעלים. אבל בשבת כתיב ויכל אלקים פ"י שכלתה בחי' ומדרגת מדת הצמצום וההסתר דשם אלקים ונמשך התגלות שם הוי' שבת להוי' וכמ"ש במ"א בדי' באתי לגני כו'. והוה שבת אותיות תשב עליות העולמות לכך נק' שיר אל ולא שיר אלקים כי יוצאים מבחי' ההסתר כו' ולכן אין שייך צעקה רק אדרבה התענוגות בה' מן הגילוי שמתגלה בשבת והוה ג"כ ממש ההפך בין בחי' יעקב לבחי' ישראל [עיי' בזהר וישלח דקדי' א] וכמ"ש לא יקרא שמך עוד יעקב כ"א ישראל כו' כי שרית עם אלקים כו'. היינו שמתרר על שם אלקים המסתיר שלא יהיה מסתיר עוד ויהיה גילוי שם הוי' והיינו ע"י שכבר נצח את הסתר הנהיב כו' ויש הוי' אלקיו עמו. עמו ממש שבשבת מתגלה בנפשו בחי' אלקות בבחי' גילוי ממש משא"כ בחול אין מתגלה אלקות בנפשו בבחי' גילוי כ"א הוא צועק מנקודת לבבו לה' ורוצה שיתגלה בו בבחי' גילוי אבל בשבת הוא הגילוי ממש ויש הוי' אלקיו עמו [ועמ"ש בפ' תצוה בדי' וזכור את אשר עשה לך עמלק

פרשת בלק

איז זיך מודה, מגביל ומצמצם, וואָס רום עס איז כאַרי וכלביא, וואָס אַרי איז מיט אַ תּוֹקֵף און לביא איז נאָך מער בתּוֹקֵף, ווי ער זאָגט אין זוהר⁽¹⁾ אַז לביא איז בתּוֹקֵף יתיר. דאָס הייסט: אַפּילו אין דער צייט פון כּרע שׁכב, הייסט גיט אַז חס ושלום יד אומות העולם שליטה על ישראל. אידן זיינען אַלעמאַל כאַרי וכלביא, עס איז מער גיט וואָס מי — יקימנו, על דרך ווי דער ענין פון מי גלה לבני רו זה⁽²⁾, וואָס דאָס איז פאַרבונדן מיט דעם מי יתן והי' לבבם זה להם ליראה אותי⁽³⁾, וואָס דאָס גייט אויף דעם אויבערשטן⁽⁴⁾, אַזוי אויך דאָ איז דער פירוש אַז דער מי — היינו הקב"ה — יקימנו, ער וועט אונז אַרויסנעמען פון גלות, וכמו שנאמר מי יתן מציון ישועת ישראל⁽⁵⁾.

און ביז דער צייט פון מי יקימנו, הייסט דאָס אויך גיט קיין אמת'ע שליטה חס ושלום, וויבאַלד אַז ער איז אַן אַרי ולביא, איז קיינער אויף אים קיין בעל-הבית גיט.

— על דרך ווי דער פסק אין שלחן ערוך⁽⁶⁾ אַז אויף אַן אַרי ולביא האָט קיינער קיין שליטה גיט, ביז אַז עס איז אַ שאלה צי מען קען זיי איינגעוואוינען דורך תּרבות. —

א. אויף דעם פסוק פון דער היינטיקער סדרה, כּרע שׁכב כאַרי וכלביא מי יקימנו, שטייט אין מדרש⁽⁷⁾, יש אומרים אַז דאָס גייט אויפן זמן פון מלך צדקי, עד מלך המשיח, וואָס דעמאָלט, בומן צדקי האָט זיך אָנגעהויבן דער זמן פון חורבן און גלות, און אַפּילו נאָך די שבעים שנה, בזמן בית שני, איז דאָס נאָך אַלץ אַן ענין פון גלות, וואָרום חמשה דברים חסרו בבית שני⁽⁸⁾, וויילע דאָס איז נאָך גיט קיין גאולה שלימה.

איז אויף דעם זמן פון צדקי עד מלך המשיח, זאָגט מען אַז דאָס איז אַן ענין פון כּרע שׁכב, לויט דעם פירוש פון יש אומרים — שרייבט דער צמח צדק⁽⁹⁾ — איז מלשון וישׁכב וירדם, על משכבי בלי לות, ולא ימות ונפל למשכב, וואָס דאָס ווייזט אויף דעם ענין פון גלות. קען מען דאָך מיינען אַז דער גלות איז גיט נאָר אויפן גוף נאָר אויך אויף דער נשמה חס ושלום, מיט די ענינים פון תורה ומצוות וואָס זיינען פאַרבונדן מיט דער נשמה, שטייט אַבער אין זעלבן פסוק, אַז הגם טאַקע כּרע שׁכב, איז דאָס אַבער גיט קיין שכיבה פון אַזאָ וואָס האָט גיט קיין כוח, נאָר דאָס איז אַ מדידה והגבלה פון אַזאָ וואָס נאָר ער אַליין

(4) ויחי רלו, ב.

(5) שבת פח, א.

(6) דברים ה, כו.

(7) זע לקוטי תורה במדבר טו, א"ב.

(8) תהלים יד, ז, גג, ז.

(9) חושן משפט הלכות גזיקין סימן שפט

סעיף ח.

(1) בראשית רבה פרשה צח, ז.

(2) יומא כא, ב. ירושלמי מכות פרק ב הלכה ו. הוריות פרק ג הלכה ב. במדבר רבה פרשה טו, י.

(3) בד"ה כרע שׁכב שנת ה'תר"ה בסעודה

שלישית (אוה"ת בלק ע' אמת ואילך).

אויף דעם גילוי אלקות על ידי צדיקים ואותות ומופתים שבתורה. די מופתים ברעכן דורך די מדידה והגבלה פון עולם, אז מען זעט אויך בעיני בשר, אז די בירה האָט אַ מנהיג.

געדענקענדיק דאָס — ווייס מען במילא אז אידן זיינען אַלעמאַל אַן אַרי ולביא, און אַז בנוגע צו דער נשמה און תורה ומצוות איז מען ניט אונטערגעוואָרפן אונטער גלות.

* * *

ג. עס שטייט אין ספרים^ט, אז בלעם האָט אַ שייכות מיט עמלקין. ורמז: בשעת מען שרייבט אַן די ווער-טער בלעם און עמלק אין צוויי שורות, אויבן בלעם און אונטן עמלק, איז די רעכטע האַלבע פון די צוויי שורות — דער בי"ת מיטן למ"ד פון דער אויבערשטער שורה און דער עי"ן מיטן מ"ם פון דער אונטערשטער שורה — וועט זיך לייענען בלעם, און די לינקע האַלבע פון די צוויי שורות — דער עי"ן מיטן מ"ם פון דער אויבערשטער שורה און דער למ"ד מיטן קו"ף פון דער אונטערשטער שורה — וועט זיך לייענען עמלק. די עצה אויף פטור צו ווערן פון קליפת בלעם און עמלק, איז אהבה ויראה. וואָס אהבה ויראה איז אויך בדוגמא כזו. בשעת מען שרייבט אין איין שורה אהבה און אין דער צוויי-טער שורה יראה, אויבן יראה און אונטן אהבה, איז די רעכטע האַלבע פון די צוויי שורות וועט זיך לייענען יראה און די לינקע האַלבע

(15) זע ליקוטי שושנים (למהר"ש מאס' טרופולי) בפי לימודי הארזי"ל.

דער גאַנצער גלות האָט ניט קיין אָרט על פי שכל, עס איז מער ניט ווי אנוס על פי הדבור, אַז דער אַרי ולביא זאָל זיין כרע און שכב. איז דאָך במילא פאַרשטאַנדיק, אַז צו תורה ומצוות, וואָס וידבר אלקים את כל הדברים האלה — האָט דער גאַנצער גלות קיין שייכות ניט.

ב. מצד ההרגל אַבער, וואָס מען געוואוינט זיך איין אין דעם גלות און אותותינו לא ראינו^ט.

— נסים זיינען היינט אויך דאָ, גאָר עס איז לא ראינו, אין בעל הנס מכיר בניסו^ט —

איז מצד דעם חושך הגלות קען זיך אויסדרייבן אַז עולם כמנהגו נוהג, עולם מלשון העלם והסתר^ט, אַז דער עולם איז אַ בעל הבית אויפן אַרי ולביא, דערפאַר ווייזט מען פון צייט צו צייט מלמעלה נסים גלויים אויך בזמן הגלות (וואָס איינער פון די נסים גלויים וכלליים אין אונזער דור איז געווען דער נס פון י"ב וי"ג תמוז), וואָס דאָס דערמאָנט אַז אויך בזמן הגלות איז אין עוד מלבדו.

וואָס דאָס איז דער תוכן מאמר רז"ל^ט, בתחלה עלה במחשבה לברוא את העולם במדת הדין, ראה שאין העולם מתקיים שתף בו מדת הרח"מ, זאָגט ער אויף דעם אין שער היחוד פון תניא^ט, אַז דאָס גייט

(10) תהלים עד, ט.

(11) נדה לא, א (בשינוי לשון קצת).

(12) לקוטי תורה במדבר לו, ד. ספר הכאמרים התש"י עמוד 116.

(13) פירוש רש"י אַנפאַנג בראשית. ספר הלקוטים להארזי"ל בתחילתו ובכמה מקור מות, און זע מדרש ילמדנו געבראַכט אין ספר תלמוד תורה.

(14) פרק ה.

(*) נדפס בפי בתי מדרשות ח"א ע' קמא. המו"ל.

פון די צוויי שורות וועט זיך ליי-
ענען אהבה.

דער ביאור אין דעם איז:

דער טעם וואָס עמלק האָט געקענט
מלחמה האַלטן מיט אידן, איז ווייל
ער האָט געשטאַמט פון עשו'ן, במילא
האָט עמלק גע'טענה'ט, אַז אויך ער
איז יצחק'ס אָן אור-אייניקל און אב-
רהם'ס אָן אור-אייניקל, דעריבער
קען ער אויך זאָגן אַ דיעה אין ענינים
פון תורה און קדושה.

און ווען מען האָט אים אַביסל
אַריינגעלאָזט איז געוואָרן באַקאַנט
דער ענין פון יודע את רבונו ומכוין
למרוד בו⁽¹⁶⁾, און עס איז געשען
אַט דאָס וואָס ער האָט געטאָן.

אַזוי אויך בלעם, זאָגט די גמרא
אין סנהדרין⁽¹⁷⁾, אַז ער שטאַמט פון
לבן'ען. לבן האָט גע'טענה'ט הבנות
בנתי והבנים בני וכל אשר אתה
רואה לי הוא⁽¹⁸⁾, ער האָט אויך אַ
שייכות מיט אידן, וואָרום פון זיינע
טעכטער האָט זיך אויסגעבויט בית
ישראל.

און דאָס איז אַן אַנווייזונג אין
יעדן דור:

בשעת איינער קומט און זאָגט פאַר-
קערט פון תורה און מצוות, קען
ער אַפילו ברענגען אַ תעודה, „סע-
רעטיפיקאַט“, אַז ער איז יצחק'ס אור-
אייניקל, און אברהם'ס אור-אור-איי-
ניקל, און אַז פון אים שטאַמען די
פון וועלכע עס האָט זיך אויסגעבויט
כל בית ישראל;

זאָגט מען אים, אנו אין לנו אלא
אבינו שבשמים, די איינציקע בחינה

וואָס מיר האָבן אויף אַ זאָך איז
תורה. ביי אונז איז ניט קיין פוסק
— יחוס אָדער עפעס אַנדערש. דער
איינציקער אבן הבוחן איז תורה.
שטימט עס מיט תורה איז גוט,
שטימט עס ניט, קען עס זיין בלעם,
קען עס זיין עמלק, וויבאַלד אַז דאָס
איז היפך התורה, האָט עס מיט אונז
קיין שייכות ניט.

כדי אָבער קענען מבחין זיין צי
דאָס איז על פי תורה, איז בשעת
מען גייט צו מיט ישות עצמה, דע-
מאָלט קען מען זיך ניט פאַנאַנדער-
קלייבן פאַרוואָס ער וויל ניט אָנ-
געמען יענעמס הוראה, צי וויילע דאָס
איז היפך התורה, אָדער ווייל דאָס
איז היפך פון ישותו ומציאותו.

דערפאַר דאַרף זיין די עבודה פון
יראה און אהבה, און פריער די עבודה
פון יראה און דערנאָך אהבה, ווי
דער אופן הקריאה ווי עס לייענען
זיך ביידע צוזאַמען כנ"ל, קומט דאָך
פריער יראה און דערנאָך אהבה, און
ווי ער זאָגט אין תניא⁽¹⁹⁾ אַז יראה
איז ראשית העבודה ועיקרה ושרשה.

בשעת מען גייט צו מיט דער הכנה
פון אהבה ויראה, וואָס אהבה איז
שרש לכל מצוות עשה און יראה
לכל מצוות לא תעשה — ווי ער זאָגט
אין חינוך קטן פון תניא, און איז
דאָרטן מוסיף, אַז עס איז דאָ אין
דעם דער ענין החינוך, דאָס הייסט,
אַז אַפילו אויב ער איז נאָך ניט
קיין בר דיעה, וידע אינש בנפשי,
פינדעסטוועגן קען מען אים מחנך
זיין מיט אהבה ויראה —

דעמאָלט האָט ער ניט וואָס נת-
פעל צו ווערן פון עמלק'ן וואָס שטאַמט

(16) זע תורת כהנים בחוקותי כו, יד.
וזה חלק ב סה, א. ועדיין צריך עיון.

(17) קה, א.

(18) בראשית לא, מג.

(19) פרק מא.

אויב די טענה וואָלט גאָר קיין יסוד ניט געהאַט, וואָלט מען דאָס ניט אַריינגעשטעלט אין תורה, און מען וואָלט ניט געדאַרפט האָבן אַז בלעם, וואָס ער איז מיוצאי חלציו של לבן, זאָל די טענה מבטל זיין.

ה. וואָס איז דער מיין פון לבן'ס טענה, הבנות בנתי והבנים בני? וויבאַלד אַז הנשמה ירדה לגוף און זי האָט צו טאָן מיט גשמיות, הגם אַז באמת איז דאָס צוליב מברר זיין די גשמיות, אָבער המתאבק עם מנוול מתנוול גם כן²⁴, הגם טאַ קע אַז דאָס איז גאָר לשעה קלה, ברגע קטן עזבתיך²⁵, און שפע־טער וועט ער דערפון אַרויסגיין, אָבער בשעה ורגע זה על כל פנים איז דאָך דאָס אַ ירידה, וואָרום ברגע זה האָט ער צו טאָן מיט דברים גשמיים וחומריים און ווערט אַ נפרד פון אלקות.

— וואָס באמת ווערן אַ נפרד חלילה פון אלקות אָפילו אויף אַ קורצע וויילע, איז דאָס גאָר מצד רוח שטות, אָבער ווען ניט דער רוח שטות — איז מצד השכל דקדושה, אָפילו מצד שכל סתם, שכל הבריאה, האָט קיין אַרט ניט אָפצורייסן זיך פון אלקות אָפילו אויף אַ קורצע וויילע, וואָרום די רגע איז אַן אַבידה שאינה חוזרת, ובפרט — ווי דער ענין ווערט דערקלערט אויספירלעך אין תניא²⁶ — אַז די רגע איז אין אַן ענין וואָס איז למעלה מה־זמן. —

נאָכמער, דאָס איז אויך נוגע אויף שפעטער, ווי ער זאָגט דאָרט אין

פון אברהם און יצחק, אויך ניט פון בלעם'ען, כאַטש אַז בישראל לא קם אבל באומות העולם קם ומנו בלעם²⁷. — וואָס אָפילו לאחר המשל וואָס דער ספרי גיט, אַז בלעם איז ווי אַ טבח, פונדעסטוועגן עפעס אַ דוגמא האָט דאָך דאָס —

אָפילו אַ פשוט שבפשוטים שביש־ראל, אויב ער גייט מיטן סדר פון יראה און דערנאָך אהבה, האָט ער ניט וואָס צו נתפעל ווערן פון בל־עם'ען און עמלק'ין.

(משיחת י"ב תמוז, תשס"ז)

ד. אין בלעם'ס נבואה זאָגט ער, מראש צורים אראנו ומגבעות אשורנו, וואָס צורים גייט עס אויף די אַבות און גבעות אויף די אמהות²⁸, ועל דרך קול דודי וגו' מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות²⁹.

מען האָט דאָך גערעדט — בשיחת י"ב תמוז — אַז בלעם האָט געשטאַמט פון לבן'ען, ווי ער זאָגט בלעם בן בעור — צי בן בעור ממש אָדער בן בנו, אָדער על כל פנים מיוצאי חלציו — און בעור זה לבן³⁰. לבן האָט געזאָגט: הבנות בנתי והבנים בני, איז אויף מבטל זיין די טענה, האָט מען געדאַרפט האָבן אַז איינער מיוצאי חלציו אַליין זאָל מודה זיין, מראש צורים אראנו ומגבעות אשורנו, צורים אלו האבות וגבעות אלו הא־מהות.

פון דעם איז מובן, אַז די טענה פון לבן'ען, הבנות בנתי והבנים בני, האָט אַ געוויסן יסוד, וואָרום

20) ספרי דברים לו, יו"ד און ילקוט שמעוני דאָרט. במדבר רבה פרשה יד, כ. זהו חלק ב בא, ב. ובכמה מקומות.

21) במדבר רבה כ, יט.

22) שיר השירים ב, ת.

23) זע הערה 17.

24) תניא פרק כח, און זע דאָרט פרק ת.

25) ישע"י נד, ז.

26) פרק כה

גרייטן צו עניני עסק און מאַכן הכנות צו דעם;

נאָכמער, חסידות אַליין איז דאָך מבאר, אַז וברכך הוי' אלקיך בכל אשר תעשה" (דוקא, דאָס מיינט די לבושי העשי' הגשמית; עס זיינען ניט גענוג לבושים פון די מזלות העליונים, נאָר מען דאַרף האָבן די לבושים פון עולם הזה הגשמי.

במילא, כאַטש ער טוט עס טאַקע צוליב דער כוונה אויף צו דינען דעם אויבערשטן, וואָס דורך די עניני עסק הגשמיים וועט אים צוקומען אַ תוספות אין לימוד התורה און אין קיום המצוות, אָבער אין יענער רגע על כל פנים איז ער זיך עוסק בגשמינות, אַזוי ווי להבדיל ניט קיין איד חס ושלום.

דאַרף מען וויסן אַז דאָס איז די טענה פון לבן'ען, הבנות בנתי והבנים בני, וואָס ער האָט גע'טענה'ט אַז אידישע גשמיות געהערט צו לבן'ען. אָבער דער אמת איז, אַז מראש צורים אראנו ומגבעות אשורנו. בשעת מען מאַכט אַ מעקה צו דעם בית חדש — ווי מען האָט גערעדט בשיחת יביג תמוז, אַז בשעת מען גייט אַרויס פון די דל"ת אמות של תורה ותפלה צו עוסק זיין זיך אין עניני עולם, מאַכט מען אַ מעקה, — הערט זיך דעמאָלט אַן בשעת דעם עסק הגשמי גופא די כוונה אלקית וואָס איז פאַראַן אין דעם, ובמילא איז מראש צורים אראנו ומגבעות אשורנו, וואָס זיי זיינען דאָך בכל עניניהם געווען בבחינת מרכבה, און אַזוי אויך יעדער איינער בעת קיום המצוה און, ווי דערקלערט, אין אלע

תניא, אַז אויב ער ווערט אַ נפרד איצטער מצד דעם וואָס ער פאַר-לאַזט זיך אַז שפעטער וועט ער אַרויס-גיין דערפון, איז דאָס אַן ענין פון אחטא ואשוב שאין מספיקין בידו לעשות תשובה" (און מען מוז שוין אַנקומען צום דחק ונכנס.

במילא טענה'ט לבן, אַז הבנות בנתי והבנים בני, וויבאַלד אַז דו דאַרפסט אַנקומען און האָבן צו טאַן מיט גשמיות, איז על כל פנים אויף יענער רגע — וואָס דאָס איז אויך נוגע אויף להבא כנ"ל — רייסטו זיך אָפּ פון אלקות. דאָס איז לבן'ס טענה.

אָבער דער אמת איז ניט אַזוי. ווייל אויב מען טוט אין די דברי רים הגשמיים צוליב דער כוונה אלקית וואָס איז פאַראַן אין דעם, וואָס די כוונה איז להיות לו יתברך דירה בתחתונים" (און דערפאַר טוט ער מיט די ענינים תחתונים, דע-מאָלט איז דאָס אַפילו אין יענער רגע גופא אויך ניט קיין ירידה נאָר אַן עלי', ביז אַז אַפילו בלעם אַליין, מיוצאי חלציו של לבן, וואָס ער איז געווען אַ שתום העין, האָט אויך געזען, אַז מראש צורים אראנו ומגבעות אשורנו.

ו. דער ענין אין עבודת השם איז: אַז מען קומט צו גיין און מען טע-נה'ט, אַז מצד ירידת הנשמה בגוף דאַרף מען דאָך אויך על פי תורה עוסק זיין זיך אין גשמיות, און פרנ-סת בני ביתו איז דאָך אַ מצוה און אַ חיוב" (במילא דאַרף ער זיך צו-

(27) יומא פה, ב.

(28) זע תנחומא גשא טו.

(29) זע כתובות מט"ג, שולחן ערוך אבן

העזר סימן עא, סעיף א.

(30) דברים טו, יח. קונטרס ומעין מאמר יט און ווייטער.

בכלל מיינט עס, אָז אין יעדער זאָך וואָס ער טוט, סיי בעסק גשמי ממש און סיי בלימוד התורה בשכלו האַר נושי, זאָל זיך הערן אין דעם די כוונה האלקית, וואָס דעמאָלט איז דאָס אָפילו בשעת מעשה גופא גיט קיין ירידה, נאָר אדרבה אַן עלי, ווייל דאָ גופא פירט זיך אויס דעם אויבערשטנס כוונה.

(משיחת ט"פ בלק, תשמ"ז)

זאָכן וואָס ער איז אין זיי מקיים — בכל דרכיך דעתו³¹).

אָזוי איז דאָס אויך אין לימוד התורה, וואָס ער לערנט מיט זיין שכל אנושי, דאָרף מען דאָ אויך האָבן די מעקה, ווי מען האָט גע'רעדט בארוכה, אָז עס דאָרף זיין דער שער הנוֹרָה, מחבר זיין די נקודא בהיכלא, ד. ה. אָז שטייענדיק אין השגה והבנה אין שכל האנושי, זאָל זיך אָנהערן די נקודת היהדות.

פרשת פנחס

דער לייענער פון בריוו, ער זאָל ארײַן זיין דער שליח.

די אָנווייזונג פון דעם איז: עס זיינען פאָראַן ענינים וואָס גדוֹ-לים שבדור שווייגן און זאָגן גיט וועגן דעם, איז דאָס גיט אַלעמאַל אַ ראַי' אָז מען דאָרף גאַרניט טאָן, און מאַכן חשבונות און לומדות אויף אַרויסדרייען זיך פון דעם, מען דאָרף וויסן, אָז אויב ער זעט אָז ער קאָן טאָן אין דעם, דאָרף ער טאָן, און דאָס וואָס גרעסערע פון אים זאָגן גאַרנישט, איז דאָס אפשר כדי שיטול פנחס את הכהונה³². ד. ה. אָז דאָס איז זיין חלק וואָס ער דאָרף דאָס מברר זיין, און דורכדעם זוקא וועט ער צוקומען צו זיין שלימות. אָזוי ווי אין גשמיות האָט דאָך יעדער איינער זיין חלק, ואין אדם נוגע בפרנסתו של חברו³³, אָזוי איז

א. אין היינטיקער סדרה ווערט דערציילט, אָז ווען עס איז פאָר-געקומען די מעשה זמרי, האָט מען גיט געוואוסט וואָס צו טאָן, כאַטש עס זיינען געווען דערביי משה ואלעזר * מיט די זקנים. האָט זיך דאָן אָנגע-רופן פנחס, וואָס ער איז געווען דער צעיר שבתבורה³⁴ (די גמרא³⁵) רעכנט אויס דעם סדר ווי משה האָט געלערנט תורה מיט אידן: צו ערשט האָט ער געלערנט מיט אהרן'ען, דער-נאָך מיט אלעזר ואיתמר, דערנאָך מיט די שבעים זקנים, און דערנאָך מיט אַלע אידן, קומט דאָך אויס אָז פנחס האָט געלערנט צוזאַמען מיט אַלע אידן גלייך, אָז קנאים פוגעים בו. האָט מען אים געזאָגט, קריינא דאיגרתא איהו ליהוי פרווגקא³⁶ —

31) משלי ג, ו.

32) כצ"ל גם בהוצאות שלפ"ז.

1) במדב"ר פ"ב, כה, תנחומא בלק, כא.

2) עירובין גז, ב.

3) סנהדרין פב, א.

4) במדבר רבה פרשה כ, כד.

5) על דרך אין אדם נוגע במוכן לחבירו

— יומא לח, ב.

שבת התאחדות לבחורי הישיבות

תוכניות משוערת

צאתכם לשלום	12:00
ברוכים הבאים למצפה רימון	2:15
סידור החפצים בחדרים	2:30
טועמיה חיים זכו בחדר אוכל	3:00
טיול במכתש ונופי ההרים	
הכנה לשבת ומנוחה והליכה למקוה	
הדלקת נרות וכיבוד קל בחדר אוכל	5:50
מנחה בבית הכנסת	6:00
סדר חסידות בחברותא	6:15
שיעור בחסידות מהרה"ח ר' מאיר לוינגר שליט"א	7:00
קבלת שבת ומעריב	7:50
שלום עליכם בחדר אוכל: סעודת ליל שבת קודש	8:15
פארברענגען\באטע\טיש\שבת אחים\התוועדות	10:00
בהשתתפות המשפיע הרה"ח ר' אהרון ברייער.	

מודה אני	7:15
הליכה למקוה*	7:30
סדר חסידות בחברותא	8:00
שיעור בחסידות	8:45
הכנה לתפילה והתבוננות	9:20
תפילת שחרית	9:30
קידושא רבא וניטלת ידיים בחזר אוכל בהשתתפות הרב מרדכי בק שליט"א	12:15

תפילת מנחה	3:30
התוועדות המרכזית ברעוא דרעוין בהשתתפות הרה"ח ר' מאיר לוינגר והרה"ח ר' אהרן ברייער בהשתתפות המשפיעים	3:50

ברכת המזון	8:45
תפילת מעריב	9:00
הבדלה ויתן לך	9:30
סידור החדרים והחפצים	
שובו לכם לאוהליכם	10:00

*המקוה נסגר בשעה 8:30